

**«БЕКІТІЛДІ»
Ағаш өңдеу өнеркәсібі саласындағы
Кәсіптік біліктілік жөніндегі
салалық кеңестің
хаттамалық шешімі
2024 жылғы 7 маусымдағы**

**«АҒАШ ӨҢДЕУ ӨНЕРКӘСІБІ»
САЛАСЫНЫҢ
САЛАЛЫҚ БІЛІКТІЛІК ШЕҢБЕРІ**

Астана 2024

1. Салалық біліктілік шеңберінің атауы:

«Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласының салалық біліктілік шеңбері.

2. Салалық біліктілік шеңберінің паспорты:

(«Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласының сипаттамасы, экономикалық қызмет түрі, СБШ әзірленген кәсіптік топтар мен кіші топтар)

Қазақстан – орманы аз ел. Қазіргі уақытта орман қорының ауданы (орман шаруашылығын жүргізуге арналған барлық ормандар мен жерлердің жиынтығы) 30,4 млн гектарды құрайды, оның 13,3 млн гектарын орман алып жатыр (ел аумағының 11%-ы), ормандылық көрсеткіші 4,9% құрайды. Негізгі орман құраушы жыныстардың ең көп ағаш қоры Абай облысына, Шығыс Қазақстан және Солтүстік Қазақстан облыстарына тиесілі.

Қазақстан Республикасы 2012 жылдан бастап үшінші елдермен саудада ағаш материалдарының жекелеген түрлерін экспорттауға тыйым салуды қолданады, бұл елдің орман қорын сақтау қажеттілігіне байланысты (*Еуразиялық экономикалық комиссия алқасының 2021 жылғы 23 қарашадағы № 611 шешімі*).

Ағаш өңдеу өнеркәсібі өнімдерін өндіру құрылымында ағаш шикізатын бастапқы өңдейтін өнімдердің үлесі басым. Ағаш-жоңқалы тақталарды, ағаш-талшықты тақталарды, ағаш-көмір брикеттерін өндіру түрінде аз тауарлы сүректі терең өңдеу іс жүзінде жоқ.

2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша салада 390 жұмыс істеп тұрған кәсіпорын тіркелген. Сала секторлары бөлінісінде жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ең көп саны мынадай секторларда шоғырланған: ағаш кесу және жоспарлау өндірісі (*105 кәсіпорын*), өзге де ағаш құрылыс конструкциялары мен ағаш бұйымдарын өндіру (*153 кәсіпорын*), өзге де ағаш бұйымдарын өндіру; тығыннан, сабаннан және өруге арналған материалдардан жасалған бұйымдар өндіру (*66 кәсіпорын*).

2023 жылдың 10 айының қорытындысы бойынша салада заңды тұлғалар санының 377-ден 402 кәсіпорынға дейін 6,6%-ға ұлғайғаны байқалады. Саладағы жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың 99%-ын шағын кәсіпорындар иеленетінін, яғни жұмыспен қамтылғандардың негізгі үлесі оларда шоғырланғанын және елдегі экономикалық өзгерістердің әсері бірінші кезекте оларға әсер ететінін атап өту маңызды. Бұл өндіріс көлемі мен кірістілігінде, шығындарды азайтуда, тоқтата тұруда немесе жабылуда көрініс табады. Сонымен қатар, шағын кәсіпорындар жиі ашылады және жабылады, бір-бірінің орнын басады, оларда жұмыс істейтіндердің саны әдетте өседі.

Ағаш өңдеу өнеркәсібі Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуішіне (бұдан әрі – ЭҚЖЖ) сәйкес өнеркәсіптің бір бөлігі ретінде ұсынылған:

ЭҚЖЖ – Жиһаздан басқа, ағаш және тығын бұйымдары өндірісі; сабаннан және өруге арналған материалдардан жасалған бұйымдар өндірісі. Бұл бөлімге ағаш, фанера, шпон, ағаш ыдыс, ағаш еден, ағаш арқалықтар және алдын ала дайындалған ағаш құрылымдар сияқты ағаш бұйымдарын өндіру кіреді. Өндіріс процесі аралау, жоспарлау, профильдеу, қалыптау, ламинаттау,

жинауды қамтиды. Мәселен, бөренелерден тақталар жасалады, ағаш токарлық станокта немесе басқа құралмен өңделеді, жонылады немесе тегістеледі және соңғы өнімге, мысалы, ағаш контейнерлерге жиналады.

Ағаш кесетін зауыттардан басқа, ағаш өңдеу кәсіпорындары негізінен белгілі бір өнім түрін өндіруге маманданған.

Бұл бөлім жиһаз өндірісін және ағаш ұстасын, ағаш ұстасын және құрылыстағы ұқсас жұмыстарды қамтымайды.

3. Жалпы ережелер

(СБШ негізгі пайымы, мақсаттары мен міндеттері)

Осы СБШ Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 14 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген Салалық біліктілік шеңберлерін әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларында айқындалған құрылымды ескере отырып, қайта бекіту мақсатында өзектендірілді, 384 және 12 бөлімнен тұрады.

СБШ міндеті экономика талап ететін біліктілік нарығын дамыту мүмкіндігі болып табылады.

СБШ мақсаты – салада танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасын, экономиканың перспективаларын, басымдықтарын және саланы дамыту стратегиясын ескере отырып, ҰБК негізінде қолданыстағы біліктіліктерге қойылатын талаптарды тұжырымдау, сондай-ақ салааралық құзыреттер мен сабақтас кәсіп түрлерін (біліктіліктерді) көрсете отырып, біліктілік деңгейлері бойынша кәсіптерді (кәсіп карточкаларын) картаға түсіру.

СБШ миссиясы – экономикаға сұранысқа ие біліктіліктер нарығын дамытудың салалық стратегиясын, еңбек нарығы мен білім беру қызметтері нарығының сипаттамаларын, ағаш өңдеу өнеркәсібі саласында кадрлар даярлау жүйесін қалыптастыруда тәуелсіз, ашық және объективті тәсілді қамтамасыз ету, оның ішінде нақты біліктілік алу, біліктілік деңгейін арттыру, біліктілікті растау арқылы ерекшеліктерді дамытудың әртүрлі жолдарын жоспарлау.

СБШ пайымы – адами ресурстарды басқару құралы ретінде біліктілікті қолдану көлемін, еңбек көші-қонын, кәсіби даму траекториясын жоспарлау және дамыту жүйесін үнемі жетілдіру.

СБШ міндеті кейіннен кәсіптік стандарттарды әзірлеу үшін ағаш өңдеу өнеркәсібі саласының қолданылатын және перспективалық технологияларын ескере отырып, қызметкерлердің функционалдық мінез-құлқына, іскерлігіне, дағдылары мен біліміне қойылатын талаптарды айқындау болып табылады.

Осы зерттеуде ұлттық статистика негізінде «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласының экономикалық көрсеткіштерін талдау, жаңа технологияларды сипаттау, кәсіптік-біліктілік бөлінісінде сала құрылымын талдау ұсынылды.

Сондай-ақ, ҚР Ұлттық кәсіптер жіктеуіші (ҰКЖ) және ҚР Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші (ЭҚЖЖ) бойынша сала шекараларын айқындау орындалды, «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласы

кәсіптерінің ЭҚЖЖ-дан тиісті экономикалық қызмет түрімен қиылысы жасалды.

Жұмыстың нәтижесі саланың кәсіптерін, ҰБК-мен келісілген біліктілік деңгейлерін және білімдерден, біліктерден және құзыреттерден тұратын дескрипторларды көрсете отырып, «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласы бойынша СБШ жобасы болып табылады.

4. «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласының ағымдағы жағдайы

(кәсіптік қызметтің түрінің/кіші түрінің және кәсіптік қызметтің түрінің/кіші түрінің кәсіптік қызметтің басқа түрлерімен/кіші түрлерімен бес бөлім бойынша өзара байланысының сипаттамасы)

Қазақстанда біліктілік деңгейі бойынша жұмыс орындарын бағалау үшін 12 мыңға жуық түрлі кәсіптер мен лауазымдарды жинақтайтын ҰКЖ пайдаланылады. ҰКЖ кәсіп түрін жіктеуге мүмкіндік береді және жұмыс орындарының күрделілік дәрежесі туралы олар үшін қажетті дағдылар деңгейіне сәйкес түсінік береді.

ҰКЖ 2008 (МСКЗ-08) – International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) Халықаралық стандартты кәсіптер жіктеуішімен үйлестірілген. ХСКЖ-08, ҰКЖ 01-2017, ЭҚЖЖ бөлінісінде толық ақпарат «3-кесте. Кәсіптік біліктілік картасында» келтірілген.

ҰКЖ-да әр кәсіпке бес деңгейлі жіктеу жүйесі (негізгі топтар, кіші топтар, шағын топтар, бастауыш топтар, кәсіп топтары) болып табылатын жеке код беріледі.

Еңбек нарығындағы нақты атауда «кәсіп топтарына» кіретін кәсіптер болуы мүмкін, ол үшін ҰКЖ кодтаудың бес деңгейлі жүйесі соңғы үш белгісі бар (XXXX-X-XXX) алтыншы деңгеймен толықтырылады.

Барлық кәсіптер шартты түрде 9 негізгі топқа бөлінеді, мұнда 1-2 топқа жоғары дағдылар, 3-8 – орташа, 9 топ - төмен дағдылар кіреді.

Экономикалық қызмет түрлерінің номенклатурасынан (5 таңбалы) қызмет түрлері бойынша ҰКЖ-дан кәсіптер (лауазымдар) номенклатура бойынша кәсіп топтарын және тиісінше кәсіптік стандарттар топтарын көрсетеді.

Төменде кестеде берілген кодтары бар ҰКЖ деңгейлері, сондай-ақ кәсіптік стандарттарды әзірлеу кезінде қолданылатын кәсіптердің нақты атаулары көрсетілген.

4.1 ҰКЖ деңгейлері және ағаш өңдеу өнеркәсібіндегі кәсіптер мен лауазымдардың түсіндірмесі.

ҚР ҰК 01-2017 (Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер жіктеуіші - ҰКЖ 01-2017 деңгейлері)					
1 Негізгі топтар	2 Кіші топтар	3 Шағын топтар	4 Бастауыш топтар	5 Кәсіп топтары	6 деңгей (кәсіптің нақты атауы – қызметтер, лауазымдар)
X	XX	XXX	XXXX	XXXX-X	XXXX-X-XXX
1 Басшылар	12 Корпо	121 Мекеме	1210 Мекемел	1210-0 Мекемелердің,	1210-0-002 Бас директор 1210-0-023 Комбинат

және мемлекеттік қызметшілер	ративтік сектордағы басшылар (бірінші және функциялық)	лердің, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары	ердің, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары	ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары	директоры (бастығы) 1210-0-028 Кәсіпорынның директоры (бастығы, басқарушысы) 1210-0-035 Зауыт директоры 1210-0-044 Бірлестік, кәсіпорын директоры
	13 Өндіріс және мамандандырылған сервистік қызметтер саласындағы корпоративтік сектордағы мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)	132 Мамандандырылған өндірістік, өндіруші, құрылыс, жабдықтаушы және көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары)	1321 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)	1321-0 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)	1321-0-002 Бас инженер-нұсқаушы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-003 Бас инспектор (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-008 Бас механик (өнеркәсіптегі) 1321-0-014 Бас технолог (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-016 Өндіріс жөніндегі директор (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-018 Зертхана меңгерушісі (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-019 Бақылау шебері (учаске, цех) (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-021 Өндірістік зертхананың шебері (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-022 Ауысым шебері (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-023 Участке шебері (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-024 Цех шебері (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-025 Шеберхананың бастығы (меңгерушісі) (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-026 Өндірістік зертхана бастығы (меңгерушісі) (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-030 Кезекші ауысым бастығы (өңдеу

					<p>өнеркәсібі) 1321-0-031 Кешен бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-033 Бөлім бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-034 Өндірістік процестерді автоматтандыру және механикаландыру бөлімінің бастығы</p> <p>1321-0-037 Өндіріс бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-038 Пункт бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-039 Бөлім бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-040 Сектор бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-041 Қызмет бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-042 Ауысым бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-045 Учаске бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-046 Шаруашылық бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-047 Орталық зауыт зертханасының бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-048 Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-049 Бөлім бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p>
			1329 Мамандандырылған өндірістік, өндіру, құрылыс, жабдықтау және көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары), б.т.к.	1329-1 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары)	1329-1-017 Учаске шебері (басқа салаларда) 1329-1-018 Шеберхананың бастығы (меңгерушісі) (басқа салаларда) 1329-1-019 База бастығы (басқа салаларда) 1329-1-020 Бригада бастығы (басқа салаларда) 1329-1-045 Цех бастығы (басқа салаларда) 1329-1-046 Бөлімнің бастығы (басқа салаларда мамандандырылған)
				1329-2 Сапаны бақылау бойынша	1329-2-001 Сапа шебері 1329-2-002 Сапаны бақылау инспекциясының

				мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)	бастығы
2 Кәсіби мамандар	21 Ғылым және техника саласындағы кәсіби мамандар	214 Инженер-электротехниктерді қоспағанда, ғылым және техника саласындағы кәсіби мамандар	2141 Өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер	2141-1 Инженер-технологтар (жалпы бейін)	2141-1-001 Өндірістегі инженер 2141-1-002 Өндірісті дайындау жөніндегі инженер 2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы бейін)
				2141-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер	2141-2-001 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер 2141-2-002 Өндірісті басқаруды ұйымдастыру жөніндегі инженер 2141-2-003 Инженер-бақылаушы (жалпы бейін) 2141-2-004 Өндірістік-техникалық мәселелер жөніндегі маман
				2141-3 Автоматтандыру инженерлері	2141-3-001 Автоматтандыру инженерлері 2141-3-002 Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйелері жөніндегі инженер 2141-3-004 Конвейер инженері
				2141-4 Сапаны бақылау инженерлері	2141-4-002 Сапа инженері 2141-4-003 Өнім сапасы жөніндегі инженер 2141-4-004 Сапаны бақылау инженері 2141-4-005 Бұзбайтын бақылау инженері
				2141-9 Басқа өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер, б.т.к.	2141-9-001 Механикалық-технологиялық жабдықтар жөніндегі инженер 2141-9-002 Пайдалануды ұйымдастыру және жөндеу жөніндегі инженер 2141-9-003 Технологиялық жабдықты жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі инженер

					2141-9-004 Техникалық диагностика инженері
			2144 Инженер-механиктер	2144-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар инженерлері	2144-2-001 Өнеркәсіптік жабдықтар инженері 2144-2-015 Өнеркәсіптік жабдыққа механикалық қызмет көрсету операторлары
			Инженер-электротехниктерді қоспағанда, техника саласындағы кәсіби мамандар, б.т.к.	2149-3 Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженерлер	2149-3-003 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі инженер 2149-3-011 Өнеркәсіптік қауіпсіздік инженері 2149-3-012 өртке қарсы автоматика инженері 2149-3-013 Қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер 2149-3-019 көтергіш құрылыстардың өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі маманы 2149-3-020 Денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі жөніндегі маман (тағайындалған қызметкер) 2149-3-021 Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі маман
3 Техник-мамандар және өзге де көмекші кәсіби персонал	31 Ғылым және техника саласындағы техник-мамандар	311 Физикалық және техникалық ғылымдар саласындағы техниктер (1)	3112 Өнеркәсіптегі және өндірістігі техниктер	3112-1 Техник-технологтар (жалпы бейін)	3112-1-001 Өнеркәсіптік механик 3112-1-002 Техник (жалпы бейін) 3112-1-003 Өндірісті дайындау жөніндегі техник 3112-1-004 Жұмыс көлемін жасау жөніндегі техник 3112-1-005 Техник-технолог (жалпы бейін)
				3112-3 Автоматтандыру жөніндегі техниктер	3112-3-001 Өндірістік процестерді автоматтандыру жөніндегі техник

					3112-3-002 Автоматты өңдеу технигі
				3112-4 Сапаны бақылау жөніндегі техниктер	3112-4-001 Сапаны бақылау қызметінің технигі
		316 Құрылыс жұмыстары, сапаны бақылау және еңбекті қорғау жөніндегі инспекторлар	3160 Құрылыс жұмыстары, сапаны бақылау және еңбекті қорғау инспекторлары	3160-1 Құрылыс және өрт инспекторлары	3160-1-003 Өрт және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инспектор 3160-1-008 Өрт инспекторы 3160-1-010 Өрттің алдын алу бойынша нұсқаушы 3160-1-015 Өрт қауіпсіздігі жөніндегі маман
				3160-2 Өнеркәсіптегі және өндірістегі инспекторлар	3160-2-001 Жарылыс қауіп бар өндірістердегі инспектор 3160-2-005 Өнеркәсіптік қауіпсіздік инспекторы
				3160-6 Сапаны бақылау және қауіпсіздік инспекторлары	3160-6-001 Машиналар және өндірістік жабдықтар инспекторы 3160-6-004 Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инспектор 3160-6-009 Еңбек жағдайлары жөніндегі техник
				3160-9 Құрылыс жұмыстары, сапаны бақылау және еңбекті қорғау жөніндегі басқа инспекторлар, б.т.к.	3160-9-011 Пайдалану, өндірістік-техникалық және ұйымдастыру мәселелері жөніндегі инспектор 3160-9-012 Көтергіш құрылыстардың инспекторы
7 Өнеркәсіп, құрылыс, көлік және басқа да тектес кәсіптердің жұмысшылары	71 Электрліктерден басқа, құрылысшы-монтажшылар, құрылысшы-әрлеу	711 Құрылысшы-монтажшылар және тектес кәсіптердің жұмысшылары	7115 Балташылар мен ағаш ұсталары	7115-1 Балташылар	7115-1-002 Балташы
				7115-2 Ағаш ұсталары	7115-2-001 Ағаш ұстасы

	шілер, суретшілер мен тектес кәсіптердің жұмысшылары				
	75 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шыкізатынан өнімді өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылар және тектес кәсіптердің жұмысшылары	7500-0 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шыкізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылар және тектес кәсіптер жұмысшыларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)	7500 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шыкізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылар мен тектес кәсіптер жұмысшыларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)	7500-0 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шыкізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылар мен ұқсас кәсіптердің жұмысшыларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)	7500-0-002 Ағаш өңдеу өндірісінің бақылаушысы 7500-0-003 Тамақ, ағаш өңдеу, тоқыма және тігін өнеркәсібі бөлшектері мен аспаптарын бақылаушы және тектес кәсіптердің жұмысшылары
	752 Ағаш өңдеу шілер, шкаф жасау шылар және тектес кәсіптер	7521 Ағашты бастапқы өңдеу жөніндегі жұмысшылар	7521-1 Ағаш кептіргіштер	7521-1 Ағаш кептіргіштер	7521-1-001 Ағаш кептіргіш операторы 7521-1-002 Кептіру камерасының операторы 7521-1-003 Шпон және фанера кептіргіш
				7521-2 Ағаш өңдеушілер	7521-2-001 Клапанды гидравликалық пресс 7521-2-002 Минерализатордың

		рдің жұмысшылары (бригадирлер)			<p>дозалаушысы 7521-2-003 Шпонды тазартқыш 7521-2-004 Сүрек аршушы 7521-2-005 Аралау операторы 7521-2-006 Ағаш және от плиталарын престеуші 7521-2-007 Ағаштан жасалған бұйымдарды престеуші 7521-2-008 Қабық пен қалдықтарды престеуші 7521-2-009 Өзектерді престеуші 7521-2-010 Целлюлоза дайындаушы 7521-2-011 Ағашты булаушы-дәнекерлеуші 7521-2-012 Ағаш материалдары мен ағаштан жасалған бұйымдарды сіндіруші 7521-2-013 Ағаш өлшегіш 7521-2-014 Ағаш өңдеу станоктарының станокшысы 7521-2-015 Аралаушы станокшы 7521-2-016 Ағашты термиялық өңдеуші 7521-2-017 Арнайы ассортименттер 7521-2-018 Ағаш материалдарын, бөлшектерді және ағаштан жасалған бұйымдарды жинаушы</p>
8 Өндірістік жабдықтардың операторлары, жинаушылар мен жүргізушілер	81 Өндірістік станциялық жабдық операторлары	817 Ағаш бұйымдарын, қағаз және қағаз бұйымдарын өндіру жөніндегі оператор	8171 Ағаш өңдеу жөніндегі операторлар	8171-1 Ағаш өңдеушілер мен сұрыптаушылар	<p>8171-1-001 Бөренелерді сұрыптау және қайта өңдеудің агрегаттық желілерінің операторы 8171-1-002 Инерциялық сепараторлар операторы 8171-1-003 Ағаш кесу операторы 8171-1-004 Бөрене кесу машинасының операторы 8171-1-005 Ағаш өңдеуде автоматты және жартылай автоматты желілердегі оператор</p>

		орлар			8171-1-006 Ағаш материалдары мен ағаштан жасалған бұйымдарды сіндіруші оператор 8171-1-007 Ағаш өңдеу қондырғылары мен желілерінің операторы 8171-1-008 Сепараторшы, ағаш кесу және ағаш өңдеу 8171-1-009 Торлы кескіш станок станокшысы
			8171-2 Шпонды өндіруге және кесуге арналған станок операторлары		8171-2-001 Шпон өндіруге арналған станок операторы 8171-2-002 Шпон және фанера жөндеуші 8171-2-003 Шпон сіндіргіш 8171-2-004 Шпон және қаптау материалдарын оюшы
			8171-3 Фанера өндірісіне арналған пресс операторлары		8171-3-001 Фанера өндірісіне арналған баспасөз операторы
			8171-4 Дөңгелек аралар мен бөренелерді кесетін машиналардың операторлары		8171-4-001 Көп аралы станок операторы 8171-4-002 Ағаш өңдеу қондырғысының операторы 8171-4-003 Дөңгелек ара операторы
			8171-9 Ағаш өңдеу жөніндегі басқа операторлар, б.т.к.		8171-9-001 Жаншу желісінің операторы 8171-9-002 Жоғары жиілікті орнату операторы 8171-9-003 Бойлық-жоспарлаушы станоктың операторы 8171-9-004 Араластыру агрегатының операторы 8171-9-005 Ағаш өңдеу бойынша кептіру жабдығының операторы 8171-9-006 Ағаш ұсақтағыш 8171-9-007 Жақтаушы 8171-9-008 Тегістеу парағын пішуші 8171-9-009 Шпон және фанера сұрыптаушы
			8172 Ағаш бұйымдар	8172-1 Ағаш өңдеу станоктарын	8172-1-001 Ағаш өңдеу жабдығын баптаушы 8172-1-002 Ағаш өңдеу

			ы жөніндегі операторлар	баптаушы- операторлар	станоктарын баптаушы- оператор
				8172-2 Жіп кесетін станоктың операторлары (ағаш бойынша)	8172-2-001 Жиһаз бөлшектері мен бұйымдарын әрлеу жөніндегі автоматты желілер операторы 8172-2-002 Ою ара операторы 8172-2-003 Вакуумды, ыстық және суық престоу престерінің операторы 8172-2-004 Кесетін станок операторы (ағаш бойынша) 8172-2-005 Ағаш жону машинасының операторы 8172-2-006 Токарлық станок операторы, ағашты бұрау
				8172-3 Паркет және басқа да ағаш жабындарды өндіру машиналарын ың операторлары	8172-3-001 Паркет өндіру машиналарының операторы 8172-3-002 Қарындаш блоктарын престоуші 8172-3-003 Қарындаш тақталарын сіндіруші 8172-3-004 Өзектерді сіндіруші 8172-3-005 Өзек домалатқышы
				8172-9 Ағаш бұйымдары бойынша басқа операторлар, б.т.к.	8172-9-001 Желімдеу жартылай автоматтары автоматшысы, ағаш бұйымдар 8172-9-002 Желім жіп дайындау жөніндегі аппаратшы 8172-9-003 Құрғақ сіріңке сабанын өндіру жөніндегі аппаратшы 8172-9-004 Бакелит пенкасын өндіру аппаратшысы 8172-9-005 Қаптау материалдарын сіндіру аппаратшысы 8172-9-006 Құрылыс плиталарына арналған қоспаны дайындаушы 8172-9-007 Шай жәшігін дайындаушы 8172-9-008 Ағаш және от

					плиталарын тиеуші 8172-9-009 Сіріңке бастарын жасаушы 8172-9-010 Паркет жасаушы 8172-9-011 Арнайы сіріңке жасаушы 8172-9-012 Өзек жасаушы 8172-9-013 Қарындаш тақталарын калибрлеуші 8172-9-014 Қарындаштар мен өзектерді жинақтаушы 8172-9-015 Қарындаш баяғыш 8172-9-016 Макал 8172-9-017 Құю машинасының машинисі 8172-9-018 Ағаш бұйымдары бойынша баспа машинасының машинисі 8172-9-019 Сіріңке қораптарын толтыру және жабу жөніндегі машинист 8172-9-020 Ағаш модельдер бойынша модельші 8172-9-021 Тығын бұйымдарын өңдеуші 8172-9-022 Ақ қарындашты автоматты дайындау желісінің операторы 8172-9-023 Сіріңке жасаудың автоматты желісінің операторы 8172-9-024 Қарындаш құрастыру автоматтары операторы 8172-9-025 Өзек массасын дайындау бойынша дисперсиялық араластырғыштардың операторы 8172-9-026 Қорап ұстағыш станогының операторы 8172-9-027 Сіріңке жасау жөніндегі оператор 8172-9-028 Бос сіріңкелерді төсеу жөніндегі оператор 8172-9-029 Сіріңке
--	--	--	--	--	--

					автоматтары операторы 8172-9-030 Ағаш өңдеу бойынша сандық бағдарламалық басқаруы бар станоктардың операторы 8172-9-031 Қалыптастырушы машинаның операторы, ағаш бұйымдар 8172-9-032 Ағаш және отқа жағатын тақтайлар өндірісіндегі орталық басқару пультінің операторы 8172-9-033 Таңбалау станогының операторы 8172-9-034 Автоматтағы қарындаштарды өңдеуші 8172-9-035 Термометр белгілеушісі 8172-9-036 Композициялық блоктарды дайындаушы 8172-9-037 Тығын жармасын дайындаушы 8172-9-038 Сіріңке кептіргіш-сіндіргіш 8172-9-039 Қарындаш массасын ұнтақтаушы 8172-9-040 Таратушы 8172-9-041 Өзек жіптерін кесуші 8172-9-042 Тығын бұйымдарын оюшы 8172-9-043 Қарындаш өндірісіндегі сұрыптаушы 8172-9-044 Ағаштан жасалған материалдар мен бұйымдарды сұрыптаушы 8172-9-045 Үтіктеу станогының станокшысы 8172-9-046 Тақталарды кептіруші 8172-9-047 Ағаш бұйымдары бойынша кептіруші 8172-9-048 Ағаш талшықты плиталарды термиялық өңдеуші 8172-9-049 Ағаш бұйымдары бойынша
--	--	--	--	--	---

					шихташы
9 Біліктілігі жоқ жұмысшы лар	93 Өнерк әсіптің , құрыл ыс пен тасыма лдың білікті лігі жоқ жұмыс шылар ы	932 Өңдеу өнеркә сібінде жұмыс істейті н білікті лігі жоқ жұмыс шылар	9329 Өңдеу өнеркәсіб інде жұмыс істейтін біліктілігі жоқ жұмысш ылар, б.т.к.	9329-9 Өңдеу өнеркәсібінде жұмыс істейтін басқа да біліктілігі жоқ жұмысшылар, б.т.к.	9329-9-016 Қарындаштар, шыбықтар мен таяқшаларды қайраушы 9329-9-020 Тығын жасаушы 9329-9-066 Тығын шаңын жинаушы

ЭҚЖЖ кәсіпорындар мен жеке кәсіпкерлер қызметінің бағытын айқындайды және олар туралы мәліметтерді жүйелейді.

2019 жылдан бастап ҚР Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2019 жылғы 22 ақпандағы № 68-НҚ бұйрығымен бекітілген ҚР ҰК қолданыстағы жаңа жіктеуіші 03-2019 қолданылады.

Экономиканың 21 саласында барлығы 1090 ЭҚЖЖ коды бар. Сәйкестендіру 5 деңгейлі иерархиялық жүйе түрінде ұсынылады және код құрылымына мыналар кіреді: **секция, бөлім, топ, сынып, кіші сынып.**

Кәсіптік стандарттар топтарға/сыныптарға/кіші сыныптарға әзірленеді.

ЭҚЖЖ анықтамалығы бойынша « Ағаш өңдеу өнеркәсібі «С секциясына, «Жиһаздан басқа ағаш және тығын бұйымдарын өндіру; сабаннан жасалған бұйымдар мен тоқуға арналған материалдарды өндіру» бөліміне жатады.

С секциясы жаңа өнімдерге материалдардың, заттардың немесе компоненттердің физикалық немесе химиялық өзгеруін қамтиды. Өндірілген өнім пайдалануға немесе тұтынуға дайын дайын өнім болуы мүмкін немесе кейіннен өңдеуге арналған жартылай фабрикат болуы мүмкін. Жаңа дайын өнімдерді өндіру (қайталама шикізатты алудан айырмашылығы), бұл процестерде қалдықтар шикізат ретінде пайдаланылса да, өңдеу өнеркәсібіне жатады.

16-бөлім. Жиһаздан басқа, ағаш және тығын бұйымдары өндірісі; сабаннан және өруге арналған материалдардан жасалған бұйымдар өндірісі.

Бұл бөлімге ағаш, фанера, шпон, ағаш ыдыс, ағаш еден, ағаш арқалықтар және алдын ала дайындалған ағаш құрылымдар сияқты ағаш бұйымдарын өндіру кіреді. Өндіріс процесі аралау, жоспарлау, профильдеу, қалыптау, ламинаттау, жинауды қамтиды. Мәселен, бөренелерден тақталар жасалады, ағаш токарлық станокта немесе басқа құралмен өңделеді, жонылады немесе тегістеледі және соңғы өнімге, мысалы, ағаш контейнерлерге жиналады.

Ағаш кесетін зауыттардан басқа, ағаш өңдеу кәсіпорындары негізінен белгілі бір өнім түрін өндіруге маманданған.

Бұл бөлім жиһаз өндірісін (31.0) және ағаш ұстасын, ағаш ұстасын және

құрылыстағы ұқсас жұмыстарды қамтымайды.

Осы СБШ-да пайдаланылатын 16-бөлімнің С секциясының кіші сыныптарының сипаттамасы және 5 сан деңгейіндегі экономикалық қызмет түрлерінің тізбесі (ВСТ 01-2008 «Экономикалық қызмет түрлерінің номенклатурасы (ЭҚЖЖ 5-таңбалы) мынадай кестелік нысанда келтірілген.

4.2 Ағаш өңдеу өнеркәсібіндегі экономикалық қызмет түрлерінің кіші сыныптарының сипаттамасы

ЭҚЖЖ (ҚР 03-2007)				
Кәсіптік кіші топ (бөлім)	Шағын топ (топ)	Бастауыш топ (сынып)	Бастауыш топ (сынып)	Кіші сыныптардың сипаттамасы
С секциясы - Өңдеу өнеркәсібі				
16 Жиһаздан басқа ағаш бұйымдар мен сынамаларды өндіру ; сабаннан жасалған бұйымдар мен тоқуға арналған материалдарды өндіру	16.1 Ағаш кесу және сүргілеу өндірісі	16.10 Ағаш кесу және сүргілеу өндірісі	16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу	Ағашты кесу, сүргілеу және өңдеудің басқа түрлері. Бөренелерді кесу, пиллинг немесе кесу. Ағаш теміржол шпалдарын өндіру. Жиналмайтын ағаш еденді өндіру. Ағаш жүнін, ағаш ұнын, жаңқаларды, жоңқаларды және т. б. өндіру. Бұл кіші сыныпқа ағашты кептіру де кіреді.
				Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді: - орман жинау және өңделмеген ағаш өндіру. - фанера, тақталар мен панельдер өндірісінде қолдануға жеткілікті жұқа қабықшалы шпон өндірісі. - шатыр жабыны мен гонта, калевок және багет өндірісі. - отын немесе сығымдалған ағаш өндірісі.
			16.10.2 Ағашты антисептикалау	Ағашты консерванттармен немесе басқа заттармен сіңдіру немесе химиялық өңдеу.
		16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру	Тұрғын емес ғимараттардың барлық түрлерін салу: өндірістік мақсаттағы ғимараттар, мысалы, зауыттар, шеберханалар, құрастыру цехтары, ауруханалар,	

				мектептер, кеңсе ғимараттары, қонақ үйлер, екі мың шаршы метрге дейінгі стационарлық сауда объектілері, мейрамханалар, әуежай ғимараттары, жабық спорт кешендері, автотұрақтар, қойма және көлік ғимараттары, діни мақсаттағы ғимараттар.
	16.2 Ағаш, тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі	16.21 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі	16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі	<p>Фанермен желімдеу, фанера жасау және басқа мақсаттар үшін жеткілікті жұқа қабықшалы шпон өндірісі: жылтыратылған, боялған, қапталған, сіндірілген, нығайтылған (қағаз немесе мата субстраты).</p> <p>Фанера, кілттік панельдер және ұқсас ламинатталған ағаш тақталар мен парақтар өндірісі.</p> <p>Жоңқалардың бағдарланған орналасуы бар ағаш-жоңқа тақталарын және өзге де ағаш-жоңқа тақталарын өндіру.</p> <p>Орташа тығыздықтағы ағаш-талшықты тақталар және өзге де ағаш-талшықты тақталар өндірісі.</p> <p>Сығымдалған ағаш өндірісі</p> <p>Желімделген ламинатталған ағаш, ламинатталған фанера өндірісі.</p>
		16.22 Құрама паркет жабындарын өндіру	16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру	<p>Панельде терілген паркет тақталарын, еденді жабуға арналған ағаш блоктарды және т.б. өндіру.</p> <p>Бұл кіші сынып иналмайтын ағаш еден өндірісін қамтымайды.</p>
		16.23 Өзге де ағаш құрылыс конструкцияларын және ағаш бұйымдарын өндіру	16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру	<p>Бұл кіші сыныпқа негізінен құрылыста қолдануға арналған ағаш бұйымдар өндірісі кіреді: арқалықтар, рафтерлер, жабындардың тірек элементтері; дайын желімделген және металмен жалғанған шатыр арқалықтары; ілмектер, іш қатулар және т. б. сияқты металл жабдықтары бар немесе жоқ есіктер, терезелер, жапқыштар және рамалар; баспалдақтар, қоршаулар; ағаш</p>

				шатыр драккасы мен гонта, калевок және багет; ағаш бөлімдер (бос тұратындардан басқа).
				Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді: - кіріктірілген ас үй қабырғаларын, кітап шкафтарын, шкафтарды және т. б. өндіру., - бос тұрған ағаш қалқалар өндірісі.
		16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі		Бұл кіші сыныпқа құрастырмалы жылжымалы үйлер мен олардың ағаш бөлшектерін өндіру кіреді.
		16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру		Бұл кіші сыныпқа жануарларды ұстауға арналған үйлер, беседкалар, гараждар, сауналар, жылыжайлар, дүкендер, тұрғын үйлер және т.б. сияқты алдын ала дайындалған ағаш ғимараттар, сондай-ақ олардың элементтері кіреді.
	16.24 Ағаш ыдыстарды өндіру	16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру		Ағаш қаптама жәшіктерін, қораптарды, торлы ыдыстарды, барабандарды және ұқсас ағаш ыдыстарды өндіру. Ағаш паллет, борты бар паллет және басқа да жүк айлабұйымдарын өндіру. Ағаш бөшкелер, ванналар, құмыралар және басқа да бондар бұйымдарын өндіру. Ағаш кабельдік барабандар өндірісі.
				Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді: - жол керек-жарақтарын өндіру, - тоқуға арналған материалдардан себеттер өндірісі.
	16.29 Өзге де ағаш бұйымдарын өндіру; тығыннан, сабаннан	16.29.1 Өртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру		Түрлі ағаш бұйымдарын өндіру: құрал-саймандарға, щеткаларға, щеткаларға арналған ағаш тұтқалар мен тұтқалар; аяқ киімге, киім ілгіштерге арналған ағаш етік қалыптары мен созылу

		және тоқуға арналған материалдардан жасалған бұйымдар өндіру		<p>белгілері; ағаштан жасалған үй бұйымдары мен ас үй керек-жарақтары; тігін жіптеріне және ұқсас бұйымдарға арналған ағаш катушкалар, орауыштар, бобиналар; өзге де ағаш бұйымдар.</p> <p>Сығымдалған ағаштан немесе оның алмастырғыштарынан, мысалы, соя бұршақтарынан және т. б. жасалған отын және отын түйіршіктерін өндіру.</p> <p>Аяқ киімнің ағаш бөліктерін өндіру (мысалы, өкшелер мен жастықшалар).</p> <p>Қолшатыр тұтқаларын, таяқтарды және т. б. өндіру.</p> <p>Темекі түтіктерін өндіруге арналған блоктар өндірісі.</p> <p>Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жол керек-жарақтарын өндіру, - ағаш аяқ киім өндірісі, - сіріңке өндірісі, - сағат корпустарын өндіру, - тоқыма жабдықтарына арналған ағаш катушкалар мен орауыштар өндірісі, - жиһаз өндірісі, - сыпырғыштар мен щеткалар өндірісі, - табыт өндірісі.
		16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі		<p>Ағаш мүсіншелер, мозаика, ағаш қаптамалар өндірісі.</p> <p>Ағаш зергерлік қораптар мен қораптар, ас құралдары және ұқсас бұйымдар өндірісі.</p> <p>Айналар мен картиналарға арналған ағаш жақтаулар өндірісі.</p> <p>Суретшілердің кенеп жақтауларын жасау.</p> <p>Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жол жабдықтарын өндіру, - - ағаш ойыншықтар өндірісі.
		16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар		<p>Табиғи тығынды өңдеу, агломерацияланған тығынды өндіру.</p> <p>Еден жабындарын қоса алғанда, табиғи немесе агломерацияланған тығыннан</p>

			өндірісі	<p>жасалған бұйымдар өндірісі. Өруге арналған материалдардан тоқылған бұйымдар мен бұйымдар өндірісі: кілемшелер, төсеніштер, экрандар, қораптар және т. б.. Себеттер мен басқа да өрілген бұйымдар өндірісі.</p>
				<p>Бұл кіші сыныпқа мыналар кірмейді: - тоқыма материалдарынан жасалған төсеніштер мен кілемшелер өндірісі, - жиһаз өндірісі, - тығын құтқару кеудешелерін өндіру.</p>

Төменде кестелік нысанда ҰКЖ және ЭҚЖЖ бойынша кәсіптік қызметтің басқа түрлерімен/кіші түрлерімен кәсіптік қызмет түрінің/кіші түрінің бес бөлім бойынша өзара байланысы келтірілген, мұнда ЭҚЖЖ әрбір тобы үшін ҰКЖ-дан кәсіптер таңдалады және қызмет түрлері мен кәсіптер бойынша біріктіріледі (кәсіптік стандарттарды әзірлеу кезінде пайдаланылады).

4.3 Процестерді бес бағыт бойынша бөлу.

ҰБК деңгейлері	Ағаш өңдеу өнеркәсібі саласының салалық біліктілік шеңбері		
8	1-бөлім. Басқару процестері		
7	Жалпы басшылық, негізгі өндірісті басқару, инициализация және жоспарлау, персоналды басқару, өндіріске техникалық қызмет көрсету функциялары, экономикалық, қаржылық шаруашылық функциялары, кадрларды даярлау, еңбек және басқару.		
6	3-бөлім. Өндірістік процесті дайындау: өнімдер мен технологияларды әзірлеу және жетілдіру;	2-бөлім. Негізгі өндірістік процестер: процестердің орындалуын реттеу; материалдық-техникалық жабдықтау.	4-бөлім. Өндірістік процестерден кейін: сату, құжаттау.
5	жабдықтарды, технологиялық процестерді және өндірістің басқа элементтерін стандарттау және қалыпқа келтіру;		
4	өндірісті ұйымдастыруды жетілдіру; жобалау және құжаттау; ұйымдастыру және бақылау;		

	процестердің орындалуын реттеу; материалдық-техникалық жабдықтау.		
3	5-бөлім. Көмекші процестер: өнімнің жұмысын бақылау функциясы, жабдықты, құралдарды қалпына келтіру, жөндеу қызметі, БҚ орнату.		

4.4 Ағаш өңдеу өнеркәсібіндегі ЭҚЖЖ және ҰКЖ номенклатурасының өзара байланысы

ҚР ҰК 03-2019 ЭҚЖЖ түрлерінің номенклатурасы 5 таңбалы (Ішкі сынып)	ҚР ҰК 01-2017 (Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер жіктеуіші – ҰКЖ деңгейлері)	
	5 деңгей (кәсіп топтары)	кәсіптің нақты атауы – қызметтер, лауазымдар*
	XXXX-X	XXXX-X-XXX
16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі	1210-0 Мекемелердің, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары	1210-0-002 Бас директор 1210-0-023 Комбинат директоры (бастығы) 1210-0-028 Кәсіпорынның директоры (бастығы, басқарушысы) 1210-0-035 Зауыт директоры 1210-0-044 Бірлестік, кәсіпорын директоры
16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру	1321-0 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары	1321-0-002 Бас инженер-нұсқаушы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-003 Бас инспектор (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-014 Бас технолог (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-016 Өндіріс жөніндегі директор (өңдеу өнеркәсібі)

<p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі</p> <p>16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру</p> <p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру</p> <p>16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p> <p>16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>(басқарушылары)</p>	<p>1321-0-019 Бақылау шебері (учаске, цех) (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-023 Участке шебері (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-024 Цех шебері (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-025 Шеберхананың бастығы (меңгерушісі) (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-031 Кешен бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-033 Бөлім бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-034 өндірістік процестерді автоматтандыру және механикаландыру бөлімінің бастығы</p> <p>1321-0-037 өндіріс бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-045 Участке бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-046 Шаруашылық бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p> <p>1321-0-048 Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі)</p>
<p>16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру</p> <p>16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі</p> <p>16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру</p> <p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі</p> <p>16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру</p> <p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру</p> <p>16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p> <p>16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>1329-1 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары)</p> <p>1329-2 Сапаны бақылау бойынша мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)</p>	<p>1329-1-017 Участке шебері (басқа салаларда)</p> <p>1329-1-018 Шеберхананың бастығы (меңгерушісі) (басқа салаларда)</p> <p>1329-1-019 База бастығы (басқа салаларда)</p> <p>1329-1-020 Бригада бастығы (басқа салаларда)</p> <p>1329-1-045 Цех бастығы (басқа салаларда)</p> <p>1329-1-046 Бөлімнің бастығы (басқа салаларда мамандандырылған)</p> <p>1329-2-001 Сапа шебері</p> <p>1329-2-002 Сапаны бақылау инспекциясының бастығы</p>

16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Өртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі	2141-1 Инженер-технологтар (жалпы бейін)	2141-1-001 Өндірістегі инженер 2141-1-002 Өндірісті дайындау жөніндегі инженер 2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы бейін)
	2141-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер	2141-2-001 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер 2141-2-002 Өндірісті басқаруды ұйымдастыру жөніндегі инженер 2141-2-003 Инженер-бақылаушы (жалпы бейін) 2141-2-004 Өндірістік-техникалық мәселелер жөніндегі маман
	2141-3 Автоматтандыру инженерлері	2141-3-001 Автоматтандыру инженерлері 2141-3-002 Өндірісті басқарудың автоматтандырылған жүйелері жөніндегі инженер 2141-3-004 Конвейер инженері
	2141-4 Сапаны бақылау инженерлері	2141-4-001 валидация жөніндегі Инженер 2141-4-002 Сапа инженері 2141-4-003 Өнім сапасы жөніндегі инженер 2141-4-004 Сапаны бақылау инженері 2141-4-005 Бұзбайтын бақылау инженері
	2141-9 Басқа өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер, б.т.к.	2141-9-001 Механикалық-технологиялық жабдықтар жөніндегі инженер 2141-9-002 Пайдалануды ұйымдастыру және жөндеу жөніндегі инженер 2141-9-003 Технологиялық жабдықты жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі инженер 2141-9-004 Техникалық диагностика

		инженері
<p>16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру</p> <p>16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі</p> <p>16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру</p> <p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі</p> <p>16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру</p> <p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру</p> <p>16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p> <p>16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>2144-1 Инженер-механиктер (жалпы бейін)</p>	<p>2144-1-004 Инженер-механик (жалпы бейін)</p>
	<p>2144-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар инженерлері</p>	<p>2144-2-001 Өнеркәсіптік жабдықтар инженері</p> <p>2144-2-015 Өнеркәсіптік жабдыққа механикалық қызмет көрсету операторлары</p>

<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>3112-1 Техник-технологтар (жалпы бейін)</p>	<p>3112-1-001 Өнеркәсіптік механик 3112-1-002 Техник (жалпы бейін) 3112-1-003 Өндірісті дайындау жөніндегі техник 3112-1-004 Жұмыс көлемін жасау жөніндегі техник 3112-1-005 Техник-технолог (жалпы бейін)</p>
<p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>3112-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі техниктер</p>	<p>3112-2-001 Баптау және сынау жөніндегі техник</p>
<p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>3112-3 Автоматтандыру жөніндегі техниктер</p>	<p>3112-3-001 Өндірістік процестерді автоматтандыру жөніндегі техник 3112-3-002 Автоматты өңдеу технигі</p>
<p>16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>3112-4 Сапаны бақылау жөніндегі техниктер</p>	<p>3112-4-001 Сапаны бақылау қызметінің технигі 3112-4-002 техник-қамқоршы</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш</p>	<p>3115-1 Техник-механиктер (жалпы бейін)</p>	<p>3115-1-001 Механик (жалпы бейін) 3115-1-002 Гараж механигі 3115-1-005 Қайта тиеу машиналарының механигі (тиеу-түсіру механизмдері бойынша) 3115-1-006 Көтергіш қондырғылар жөніндегі механик 3115-1-007 Көлікті жөндеу жөніндегі механик 3115-1-008 Өндіріс механигі 3115-1-009 Учаске механигі 3115-1-010 Механик-баптаушы 3115-1-013 Құрал технигі</p>

<p>бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>		<p>3115-1-014 Жабдыққа техникалық қызмет көрсету жөніндегі техник 3115-1-015 Жабдықты пайдалану және жөндеу жөніндегі техник 3115-1-016 Техник-механик (жалпы бейін) 3115-1-017 Электромеханик 3115-1-018 Қайта тиеу машиналарының электромеханигі 3115-1-019 Көтергіш қондырғылар бойынша электромеханик</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p>	<p>3115-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар бойынша, оның ішінде ауыл шаруашылығы саласындағы техниктер</p>	<p>3115-2-001 Жабдықтарды жөндеу шебері (өнеркәсіпте) 3115-2-002 Технологиялық жабдықты жөндеу шебері (химия) 3115-2-004 Машиналар мен механизмдерді пайдалану және жөндеу шебері</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p>	<p>3160-1 Құрылыс және өрт инспекторлары.</p>	<p>3160-1-003 Өрт және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инспектор 3160-1-008 Өрт инспекторы 3160-1-010 Өрттің алдын алу бойынша нұсқаушы 3160-1-015 Өрт қауіпсіздігі жөніндегі маман</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p>	<p>3160-2 Өнеркәсіптегі және өндірістегі инспекторлар</p>	<p>3160-2-001 Жарылыс қаупі бар өндірістердегі инспектор 3160-2-005 Өнеркәсіптік қауіпсіздік инспекторы</p>
	<p>3160-6 Сапаны бақылау және қауіпсіздік инспекторлары</p>	<p>3160-6-001 Машиналар және өндірістік жабдықтар инспекторы 3160-6-004 Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инспектор 3160-6-009 Еңбек жағдайлары жөніндегі техник</p>

<p>16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>3160-9 Құрылыс жұмыстары, сапаны бақылау және еңбекті қорғау жөніндегі басқа инспекторлары , б.т.к.</p>	<p>3160-9-011 Пайдалану, өндірістік-техникалық және ұйымдастыру мәселелері жөніндегі инспектор 3160-9-012 Көтергіш құрылыстардың инспекторы</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>7100-0 Электриктерден басқа, құрылысшы-монтажшылар, құрылысшы-әрлеушілер, суретшілер және тектес кәсіптердің жұмысшыларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)</p>	<p>7100-0-001 Қосалқы жұмысшылар бригадирі 7100-0-002 Цех бригадирі</p>

<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру</p>	<p>7115-1 Балташылар</p>	<p>7115-1-002 Балташы</p>
<p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p>	<p>7115-2 Ағаш ұсталары</p>	<p>7115-2-001 Ағаш ұстасы</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру</p>	<p>7500-0 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шикізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылар мен ұқсас кәсіптердің жұмысшылар</p>	<p>7500-0-002 Ағаш өңдеу өндірісінің бақылаушысы 7500-0-003 Тамақ, ағаш өңдеу, тоқыма және тігін өнеркәсібі бөлшектері мен аспаптарын бақылаушы және тектес кәсіптердің жұмысшылары</p>

<p>16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>ының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)</p>	
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш</p>	<p>7521-1 Ағаш кептіргіштер</p>	<p>7521-1-001 Ағаш кептіргіш операторы 7521-1-002 Кептіру камерасының операторы 7521-1-003 Шпон және фанера кептіргіш</p>

<p>контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>7521-2 Ағаш өңдеушілер</p>	<p>7521-2-001 Клапанды гидравликалық пресс 7521-2-002 Минерализатордың дозалаушысы 7521-2-003 Шпонды тазартқыш 7521-2-004 Сүрек аршушы 7521-2-005 Аралау операторы 7521-2-006 Ағаш және от плиталарын престоуші 7521-2-007 Ағаштан жасалған бұйымдарды престоуші 7521-2-008 Қабық пен қалдықтарды престоуші 7521-2-009 Өзектерді престоуші 7521-2-010 Целлюлоза дайындаушы 7521-2-011 Ағашты булаушы-дәнекерлеуші 7521-2-012 Ағаш материалдары мен ағаштан жасалған бұйымдарды сіндіруші 7521-2-013 Ағаш өлшегіш 7521-2-014 Ағаш өңдеу станоктарының станокшысы 7521-2-015 Аралаушы станокшы 7521-2-016 Ағашты термиялық өңдеуші 7521-2-017 Арнайы ассортименттер 7521-2-018 Ағаш материалдарын, бөлшектерді және ағаштан жасалған бұйымдарды жинаушы</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас</p>	<p>8171-1 Ағаш өңдеушілер мен сұрыптаушылар</p>	<p>8171-1-001 Бөренелерді сұрыптау және қайта өңдеудің агрегаттық желілерінің операторы 8171-1-002 Инерциялық сепараторлар операторы 8171-1-003 Ағаш кесу операторы 8171-1-004 Бөрене кесу машинасының операторы 8171-1-005 Ағаш өңдеуде автоматты және жартылай автоматты желілердегі оператор 8171-1-006 Ағаш материалдары мен ағаштан жасалған бұйымдарды сіндіруші оператор 8171-1-007 Ағаш өңдеу кондырғылары мен желілерінің операторы 8171-1-008 Сепараторшы, ағаш кесу және ағаш өңдеу 8171-1-009 Торлы кескіш станок станокшысы</p>

<p>тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру</p> <p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру</p> <p>16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру</p> <p>16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі</p> <p>16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>8171-2 Шпонды өндіруге және кесуге арналған станок операторлары</p>	<p>8171-2-001 Шпон өндіруге арналған станок операторы</p> <p>8171-2-002 Шпон және фанера жөндеуші</p> <p>8171-2-003 Шпон сіңдіргіш</p> <p>8171-2-004 Шпон және қаптау материалдарын оюшы</p>
	<p>8171-3 Фанера өндірісіне арналған пресс операторлары</p>	<p>8171-3-001 Фанера өндірісіне арналған баспасөз операторы</p>
	<p>8171-4 Дөңгелек аралар мен бөренелерді кесетін машиналардың операторлары</p>	<p>8171-4-001 Көп аралы станок операторы</p> <p>8171-4-002 Ағаш өңдеу қондырғысының операторы</p> <p>8171-4-003 Дөңгелек ара операторы</p>
	<p>8171-9 Ағаш өңдеу жөніндегі басқа операторлар, б.т.к.</p>	<p>8171-9-001 Жаншу желісінің операторы</p> <p>8171-9-002 Жоғары жиілікті орнату операторы</p> <p>8171-9-003 Бойлық-жоспарлаушы станоктың операторы</p> <p>8171-9-004 Араластыру агрегатының операторы</p> <p>8171-9-005 Ағаш өңдеу бойынша кептіру жабдығының операторы</p> <p>8171-9-006 Ағаш ұсақтағыш</p> <p>8171-9-007 Жақтаушы</p> <p>8171-9-008 Тегістеу парағын пішуші</p> <p>8171-9-009 Шпон және фанера сұрыптаушы</p>
<p>16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу</p> <p>16.10.2 Ағашты антисептикалау</p> <p>16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру</p> <p>16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі</p>	<p>8172-1 Ағаш өңдеу станоктарын баптаушы-операторлар</p>	<p>8172-1-001 Ағаш өңдеу жабдығын баптаушы</p> <p>8172-1-002 Ағаш өңдеу станоктарын баптаушы-оператор</p>

<p>16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Өртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>8172-2 Жіп кесетін станоктың операторлары (ағаш бойынша)</p>	<p>8172-2-001 Жihaz бөлшектері мен бұйымдарын әрлеу жөніндегі автоматты желілер операторы 8172-2-002 Ою ара операторы 8172-2-003 Вакуумды, ыстық және суық престоу престоерінің операторы 8172-2-004 Кесетін станок операторы (ағаш бойынша) 8172-2-005 Ағаш жону машинасының операторы 8172-2-006 Токарлық станок операторы, ағашты бұрау</p>
<p>16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Өртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>8172-3 Паркет және басқа да ағаш жабындарды өндіру машиналарының операторлары</p>	<p>8172-3-001 Паркет өндіру машиналарының операторы 8172-3-002 Қарындаш блоктарын престоуші 8172-3-003 Қарындаш тақталарын сіндіруші 8172-3-004 Өзектерді сіндіруші 8172-3-005 Өзек домалатқышы</p>
<p>16.29.1 Өртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі</p>	<p>8172-9 Ағаш бұйымдары бойынша басқа операторлар, б.т.к.</p>	<p>8172-9-001 Желімдеу жартылай автоматтары автоматшысы, ағаш бұйымдар 8172-9-002 Желім жіп дайындау жөніндегі аппаратшы 8172-9-003 Құрғақ сіріңке сабанын өндіру жөніндегі аппаратшы 8172-9-004 Бакелит пленкасын өндіру аппаратшысы 8172-9-005 Қаптау материалдарын сіндіру аппаратшысы 8172-9-006 Құрылыс плиталарына арналған қоспаны дайындаушы 8172-9-007 Шай жәшігін дайындаушы 8172-9-008 Ағаш және от плиталарын тиеуші 8172-9-009 Сіріңке бастарын жасаушы 8172-9-010 Паркет жасаушы 8172-9-011 Арнайы сіріңке жасаушы 8172-9-012 Өзек жасаушы 8172-9-013 Қарындаш тақталарын калибрлеуші 8172-9-014 Қарындаштар мен өзектерді жинақтаушы 8172-9-015 Қарындаш бояғыш 8172-9-016 Макал 8172-9-017 Құю машинасының машинисі 8172-9-018 Ағаш бұйымдары бойынша баспа машинасының машинисі 8172-9-019 Сіріңке қораптарын толтыру және жабу жөніндегі машинист</p>

		<p>8172-9-020 Ағаш модельдер бойынша модельші</p> <p>8172-9-021 Тығын бұйымдарын өңдеуші</p> <p>8172-9-022 Ақ қарындашты автоматты дайындау желісінің операторы</p> <p>8172-9-023 Сіріңке жасаудың автоматты желісінің операторы</p> <p>8172-9-024 Қарындаш құрастыру автоматтары операторы</p> <p>8172-9-025 Өзек массасын дайындау бойынша дисперсиялық араластырғыштардың операторы</p> <p>8172-9-026 Қорап ұстағыш станогының операторы</p> <p>8172-9-027 Сіріңке жасау жөніндегі оператор</p> <p>8172-9-028 Бос сіріңкелерді төсеу жөніндегі оператор</p> <p>8172-9-029 Сіріңке автоматтары операторы</p> <p>8172-9-030 Ағаш өңдеу бойынша сандық бағдарламалық басқаруы бар станоктардың операторы</p> <p>8172-9-031 Қалыптастырушы машинаның операторы, ағаш бұйымдар</p> <p>8172-9-032 Ағаш және отқа жағатын тақтайлар өндірісіндегі орталық басқару пультінің операторы</p> <p>8172-9-033 Таңбалау станогының операторы</p> <p>8172-9-034 Автоматтағы қарындаштарды өңдеуші</p> <p>8172-9-035 Термометр белгілеушісі</p> <p>8172-9-036 Композициялық блоктарды дайындаушы</p> <p>8172-9-037 Тығын жармасын дайындаушы</p> <p>8172-9-038 Сіріңке кептіргіш-сіндіргіш</p> <p>8172-9-039 Қарындаш массасын ұнтақтаушы</p> <p>8172-9-040 Таратушы</p> <p>8172-9-041 Өзек жіптерін кесуші</p> <p>8172-9-042 Тығын бұйымдарын оюшы</p> <p>8172-9-043 Қарындаш өндірісіндегі сұрыптаушы</p> <p>8172-9-044 Ағаштан жасалған материалдар мен бұйымдарды сұрыптаушы</p> <p>8172-9-045 Үтіктеу станогының станокшысы</p> <p>8172-9-046 Тақталарды кептіруші</p> <p>8172-9-047 Ағаш бұйымдары бойынша кептіруші</p>
--	--	---

		8172-9-048 Ағаш талшықты плиталарды термиялық өңдеуші 8172-9-049 Ағаш бұйымдары бойынша шихташы
16.10.1 Ағашты кесу және сүргілеу 16.10.2 Ағашты антисептикалау 16.10.3 Құрама ағаш жабындарын өндіру 16.21.0 Ағаштан жасалған шпон, фанера, тақталар мен панельдер өндірісі 16.22.0 Құрама паркет жабындарын өндіру 16.23.1 Құрылысқа арналған ағаш бұйымдарын өндіру 16.23.2 Негізінен ағаштан жасалған құрама үйлер өндірісі 16.23.3 Ағаш контейнерлік, тұтас тасымалданатын және құрастырмалы-жиналмалы ғимараттар мен үй-жайларды өндіру 16.24.0 Ағаш ыдыстарды өндіру 16.29.1 Әртүрлі ағаш бұйымдарын өндіру 16.29.2 Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі 16.29.3 Тығын, сабан және өруге арналған материалдардан жасалған ұйымдар өндірісі	9329-9 Өңдеу өнеркәсібінде жұмыс істейтін басқа да біліктілігі жоқ жұмысшылар, н.в.д.г	

ҚР ҰК қолданыстағы жаңа жіктеуіші 03-2019, ҚР Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2019 жылғы 22 ақпандағы № 68-НҚ бұйрығымен бекітілген.

5. «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласын талдау

(статистика, жаңа технологиялар, халықаралық үрдістер, нормативтік база, кәсіптік-біліктілік бөлінісіндегі саланың (саланың) құрылымын талдау, жаңа кәсіптер мен

біліктіліктер, жұмыс күшінің күтілетін сұранысы мен ұсынысы)

Саладағы жалпы қосылған құн деңгейі оң серпінге ие және 2018-2021 жылдар кезеңінде 39%-ға, 16 768,3-тен 23 285,8-ге дейін өсті. 90%-дан астамы шағын кәсіпорындар.

5.1 Жалпы қосылған құн, млн теңге

		2018	2019	2020	2021
	БАРЛЫҒЫ	16 768,3	17 920,8	18 413,9	23 285,8
1	шағын	12 902,0	14 768,2	15 506,1	20 502,0
2	орта	636,8	1 831,2	1 846,0	2 323,0
3	ірі	581,8	356,1	228,5	198,0

Дереккөз: ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросы

2018-2022 жылдар кезеңінде ағаш өңдеу өнеркәсібінің өндіріс көлемі біртіндеп өсіп, 69,6%-ға ұлғайып, 2022 жылға қарай 23,7-ден 40,2 млрд теңгеге жетті. 2023 жылдың 6 айында бұл көрсеткіш 28,7 млрд теңгені құрап, 2022 жылдың 6 айында 2 есеге артты. 2018-2022 жылдары НКИ өсу қарқынының 102,8%-ға дейін төмендеуі байқалады, бұл коронавирустық пандемиямен, нарық белсенділігінің төмендеуімен байланысты, мұның өзі ұсыныстардың шектелуіне және өнім бағасының өсуіне әкелді. Соған қарамастан, 2023 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша 165,2%-ға жетті.

2023 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша ағаш өңдеу өнеркәсібі өнімдерін өндірудің заттай құрылымында жалпақ паллеттер, борттары бар паллеттер және ұқсас бұйымдар және өзге де ағаш ыдыстар және оның бөліктері (тиісінше 13 996 және 6 750 тонна), бұдан әрі профильденген ағаш 2 250 тонна және құрылыс ағаштан жасалған конструкциялар және ағаш ұсталық бұйымдар 1 410 тонна құрады.

5.2 2018-2022 жж. және 2022 ж. 6 айдағы, 2023 ж. 6 айдағы заттай мәндегі ағаш өңдеу өнеркәсібінің топ-10 тауарын өндіру көлемі

	Атауы	2018	2019	2020	2021	2022	6 ай 2022	2023 ж. 6 ай
1	Тегіс паллеттер, бүйірлері бар паллеттер және ұқсас бұйымдар, тонна	41 438	30 945	28 231	29 221	23 862	9 876	13 996
2	Өзге де ағаш ыдыс және оның бөліктері, тонна	29 307	54 805	25 183	19 574	12 843	9 074	6 750
3	Жиігі бойынша немесе пласта бойынша профильденген ағаш (погонаж) (жиналмаған паркет үшін)	60	2 398	3 872	4 497	4 497	1 990	2 250

	планкалар мен фриздерді, калевкалар мен багеттерді қоса алғанда), тонна							
4	Басқа топтамаларға енгізілмеген ағаш құрылыс конструкциялары және ағаш ұстасы бұйымдары, тонна	2 970	2 428	3 540	2 061	3 304	795	2 929
5	Ағаш терезелер мен олардың жақтаулары, шыныланған есіктер мен олардың жақтаулары, есіктер және олардың жақтаулары мен босағалары, мың шаршы метр	3 644	1 397	2 187	2 045	3 149	1 270	1 410
6	Бойлай тілінген немесе жарылған, бөліктерге бөлінген немесе кесілген, қалыңдығы 6 мм- ден жоғары ағаш материалдары; сіндірілмеген темір жол немесе трамвай ағаш шпалдары, мың текше метр	1 030	1 772	985	1 651	1 076	1 120	584
7	Желімделген фанера, фанераланған панельдер және өзге де ағаштан жасалған ұқсас қабатты материалдар, мың текше метр	5 400	560	1 572	925	871	675	489
8	Құрылыс құрастырмалы ағаш конструкциялары, тонна	1 266	220	287	216	235	112	115
9	Асхана және ас үй керек-жарақтары ағаш, кг	x	3	5	136	209	64	93
10	Сабаннан, люфадан немесе тоқуға	177	88	205	238	196	90	95

	арналған өзге де материалдардан жасалған бұйымдар; ұқсас себеттер мен өрілген бұйымдар, кг							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Дереккөз: ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросы

5.3 Саланың негізгі көрсеткіштері

	Атауы	2018	2019	2020	2021	2022	2022 ж. 6 ай	2023 ж. 12 ай	
1	Өндіріс, млрд. теңге	23,7	24,6	26,3	29,7	40,2	14,2	28,7	
2	Инвестициялар, млрд теңге.	1,8	1,4	3,5	0,7	2,3	0,7	0,8	
4	Импорт, млн АҚШ доллары	350,6	373,1	364,9	542,7	536,8	249,6*	188,9*	
5	Жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар саны	барлығы	332	357	351	330	390	355	387
		орта	2	2	-	2	2	2	2
		шағын	330	355	350	328	388	353	385
6	Толық жұмыспен қамту, мың адам	3,4	4,1	3,5	4,8	6,3	6**	6**	

Дереккөз: ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросы

* 5 айдағы деректер

** 1-тоқсандағы деректер

Салада жұмыс істеп тұрған шаруашылық жүргізуші субъектілер санының өсуі байқалады. Мәселен, олардың саны 2018 жылдан бастап 17%-ға өсіп, 2023 жылдың 6 айына қарай 387 бірлікті құрады. Сонымен қатар, олардың барлығы дерлік шағын болып табылады (99,5%).

Саланың негізгі кәсіпорындары Шымкент қаласындағы «Mega SMART» ЖШС (МДФ жылтыр плитасын шығаратын зауыт), ШҚО-дағы «Фаворит» ЖШС (фанера өнімдерін шығару), СҚО-дағы «Северный фанер комбинаты» ЖШС (ламинатталған фанера өндірісін ұйымдастыру), БҚО-дағы «Eurasian Trend» ЖШС (есік өндірісі), және басқалар.

Өңірлік бөліністе 2023 жылдың 6 айында құндық мәнде жиһаз өндірісінің ең көп көлемін көрсеткендер Абай облысы (9,6 млрд теңге немесе 33,4%), БҚО (3,5 млрд теңге немесе 12,2%), Алматы қаласы (3,3 млрд теңге немесе 11,5%), СҚО (2,6 млрд теңге немесе 9,2%) және Қарағанды облысы болды (2 млрд теңге немесе 7,1%). Алматы қаласында ағаш өңдеу өнеркәсібі өндірушілерінің ең көп саны шоғырланған – 23,8% немесе 92 кәсіпорын.

Өнім өндіру көлемінің өсуіне әсер ететін маңызды факторлардың бірі негізгі капиталға салынған инвестициялар немесе күрделі салымдарды қаржыландыру және капитал салымдарын кредиттеу болып табылады. 2018 жылдан бастап мынадай ірі жобалар іске қосылды: «Северный фанерн комбинаты» ЖШС (СҚО-да ламинатталған фанера өндірісі, 1,8 млрд теңге, 150 жұмыс орны, жылына 18 мың текше метр), «Торгстрой» ЖШС (Алматы

қаласында тамақ және құрылыс өнеркәсібіне арналған ыдыстарды өндіру бойынша жаңа желілер құру, 650 млн теңге, 30 жұмыс орны, жылына 1 млн дана), «Фаворит» ЖШС (ШҚО-да қапталған фанера өндіру және шығару бойынша ағаш өңдеу кәсіпорнын қайта құру және дамыту, 330 млн теңге, 44 жұмыс орны, жылына 4500-5000 текше метр), «Eurasian Trend» ЖШС (БҚО-да есік өндірісі, 200 млн теңге млн теңге, 50 жұмыс орны, жылына 180 мың бірлік).

2018-2022 жылдар кезеңінде негізгі капиталға инвестициялар көлемі 31%-ға 2,3 млрд теңгеге өсіп, оң серпінді көрсетті. Алайда, жылдық бөліністе тұрақсыздық байқалады және инвестициялар 3,5 млрд теңгені құраған 2020 жылдың ең жоғары мәндеріне қатысты бұл көрсеткіштің төмендеуі байқалады. 2023 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша инвестиция көлемі 0,8 млн теңгені құрады, бұл 2022 жылдың сәйкес кезеңінен 14%-ға жоғары.

Ішкі нарықта импорттың болуы шетелдік өндірушілер тарапынан жоғары бәсекелестікпен, отандық өндіріс өнімдерінің сапалық құрамдас бөлігіндегі әлсіз позициялармен, сондай-ақ импорттық шикізатқа тәуелділікпен байланысты, бұл валюталық ауытқулардан және материалдардың бағалық қолжетімділігінен осалдықты көрсетеді. Қазақстан - орманы аз ел. Қазіргі уақытта орман қорының ауданы (*орман шаруашылығын жүргізуге арналған барлық ормандар мен жерлердің жиынтығы*) 30,4 млн гектарды құрайды, оның 13,3 млн гектарын орман алып жатыр (*ел аумағының 11%-ы*), ормандылық көрсеткіші 4,9% құрайды. Негізгі орман түзуші жыныстардың ең үлкен ағаш қоры Шығыс Қазақстан және Солтүстік Қазақстан облыстарына тиесілі.

Орман шаруашылығы департаментінің мәліметінше, Қазақстандағы орманмен неғұрлым қамтамасыз етілген облыс Шығыс Қазақстан облысы болып табылады, онда облыстың мемлекеттік орман қорының жалпы ауданы 3,8 млн гектарды құрайды. Шығыс Қазақстанда бүкіл Қазақстанның пайдалану ағаш қорының 44% шоғырланған. Облыстың ормандылығы 7% құрайды.

Негізгі орман түзуші түрлері – *қарағай, самырсын, шырша, балқарағай, сағызқарағай, көктерек, қайың, терек*. Негізгі ағаш қоры 7 КММ орман шаруашылығында шоғырланған (*Зырян, Риддер, Верх - Уба, Мало-Уба, шырша, Черемшан, Өскемен*) – 96,6 млн. текше м. (жалпы қордың 84%-ы), басты мақсатта пайдаланылатын ағаш кесу бойынша ағаш дайындаудың жыл сайынғы рұқсат етілген көлемі 778 мың текше метр және барлық ағаш кесу түрлері бойынша 1186 мың текше метр (*Шығыс Қазақстан облысының орман шаруашылығы департаменті*).

Алайда, орман қоры аз болғандықтан, Қазақстанға ағаш импорты әкелу үшін маңызды тауарлардың бірі болып табылады. Ресей Федерациясының статистика департаментінің мәліметінше, Ресейден Қазақстанға «Ағаш және одан жасалған бұйымдар» тобындағы тауарлардың экспорты 2013-2020 жылдар кезеңінде жалпы салмағы **9 030 мың тонна болатын** 2 2,12 млрд құрады. Айта кетерлігі, бұл **көрсеткіш** жылдан жылға өсіп келеді. Негізінен,

Ресейден ағаш, МДФ қасбеттері, ламинаттауға арналған материалдар (пленка) әкелінеді.

Ағаш өңдеу кәсіпорындары келесі арнайы экономикалық аймақтардың артықшылықтарын пайдалана алады:

- «Qyzyljär» АЭА;
- «Астана – жаңа қала» АЭА;
- «Оңтүстік» АЭА.

2018-2022 жылдар кезеңінде импорт көлемінің 53%-ға өсуі байқалады (350,6-дан 536,8 млн АҚШ долларына дейін). 2023 жылдың 5 айында импорт көлемі 188,9 млн АҚШ долларын құрады және 2022 жылдың 5 айына қарағанда 24%-ға төмендеді.

Импорттың негізгі баптары ұдайы мынадай тауарлар болып табылады: ағаштан жасалған ағаш-жоңқалы тақталар (импорттың жалпы көлемінде 24% немесе 128.7 млн АҚШ доллары), есіктер мен олардың жақтаулары мен табалдырықтары, өзгелері (12,6% немесе 67,5 млн АҚШ доллары), ағаштан немесе басқа да сүректелген ағаш-талшықты тақталар (MDF) қалыңдығы 5 мм-ден аспайтын, бірақ 9 мм-ден аспайтын материалдар (10,7% немесе 57,2 млн АҚШ доллары) және т. б.

5.4 2018-2022 жж. және 2022 ж. 6 айдағы, 2023 ж. 6 айдағы топ-10 жиһаз тауарларының импорт көлемі, мың АҚШ доллары

	Атауы	2018	2019	2020	2021	2022	2022 ж. 6 ай	2023 ж. 6 ай
1	Сүректен жасалған ағаш-жоңқа тақталар	83 801, 1	86 557, 8	73 947, 6	136 794, 5	128 720, 8	60 626, 7	40 785, 9
2	Есіктер және олардың жақтаулары мен табалдырықтары, басқалар	-	-	-	-	67 475,0	31 833, 6	18 403, 6
3	Қалыңдығы 5 мм-ден аспайтын, бірақ 9 мм-ден аспайтын қалыңдығы 5 мм-ден аспайтын ағаштан немесе басқа да сүректелген материалдардан жасалған орташа тығыздықтағы ағаш-	34 361, 1	42 785, 6	40 116, 4	57 087,0	57 182,7	29 804, 3	22 016, 2

	талшықты тақталар (MDF)							
4	Тығыздығы 0,8 г/см ³ асатын өзге де сүректен жасалған ағаш талшықты тақталар	13 779,6	15 988,3	15 659,3	29 331,2	41 637,2	16 968,8	12 923,4
5	Қалыңдығы 6 мм-ден асатын аралау немесе ұзына бойына бөлу арқылы алынған ағаш материалдары, қылқан жапырақты ағаштар	24 218,1	24 650,5	22 162,5	36 484,2	33 520,3	15 725,2	10 958,9
6	Қалыңдығы 9 мм-ден асатын ағаштан немесе басқа сүректенген материалдардан жасалған орташа тығыздықтағы ағаш-талшықты (MDF) тақталар	15 069,9	17 500,4	22 053,8	34 559,7	33 241,5	17 094,7	11 176,1
7	Желімделген өзге де фанера	18 253,6	21 277,4	17 297,5	26 404,5	31 783,1	16 369,5	13 275,8
8	Бағдарланған жоңқа тақталары (OSB)	18 408,0	16 309,8	14 945,2	17 411,8	15 790,3	7 959,6	4 810,1
9	Ағаш ұсталық және балташылық, ағаш, құрылыс бұйымдары	10 427,2	10 258,5	19 046,0	16 055,6	14 401,4	4 962,8	4 937,6
10	Плиталар, блоктар, штангалар немесе Профильді қалыптар түрінде сығымдалған ағаш	1 027,1	395,1	475,6	485,4	11 610,4	336,9	10 500,5

Дереккөз: ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросы

2019-2022 жылдар кезеңінде жиһаз өнеркәсібі кәсіпорындары (орта кәсіпорындар) жалпы сомасы 1,2 трлн теңгеден астам салық төледі және 2019 жылдан бастап 433,9-дан 95 млн теңгеге дейін 4,5 есеге төмендеді.

5.5 Жиһаз өнеркәсібі кәсіпорындарынан түсетін салық түсімдері, мың теңге

	Атауы	2018	2019	2020	2021	2022
1	Барлығы	x	433 911	568 895	85 360	95 034

Дереккөз: ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросы

Еңбек ресурстарының болжамын әзірлеу Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 20 мамырдағы № 161 бұйрығымен бекітілген Еңбек ресурстарын болжаудың ұлттық жүйесін қалыптастыру және оның нәтижелерін пайдалану қағидаларына (бұдан әрі – Қағидалар) сәйкес жүзеге асырылады.

Қағидалардың 4-тармағына сәйкес Еңбек ресурстарын болжау қысқа мерзімді кезеңге (1 жыл), орта мерзімді кезеңге (6 жыл), ұзақ мерзімді кезеңге (2050 жылға дейін) қалыптастырылады.

Еңбек ресурстарын болжаудың ұлттық жүйесі жыл сайын қалыптасады және Электрондық еңбек биржасында орналастырылуға жатады.

Кадрларға қажеттілік болжамы Электрондық еңбек биржасында орналастырылатын немесе мансап орталығына жазбаша түрде жіберілетін жұмыс берушілердің тиісті ақпараты, сондай-ақ экономика салаларында жұмыспен қамтылғандар саны бойынша сабақтар бөлінісінде статистикалық деректер негізінде негізделеді.

Мәселен, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша кадрларға қажеттіліктің орта мерзімді болжамына сәйкес 2023-2030 жылдарға арналған өнеркәсіптегі жиынтық сұраныс 179 мың адамды құрайды.

Жұмыс істеп тұрған қызметкерлердің саны туралы мәліметтер «Еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесінде еңбек шарты туралы мәліметтерді ұсыну және алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 3 қыркүйектегі № 353 бұйрығы негізінде жиналады.

Еңбек ресурстарын болжау нәтижелері «Электрондық еңбек биржасы» мемлекеттік ақпараттық порталында орналастырылады.

6. ЭҚЖЖ бойынша кәсіптік қызметтің әрбір түрінің кәсіпорындарында ҰКЖ бойынша қызметтер мен кәсіптердің негізгі топтарының сипаттамасы және олардың білімі (дипломдар, сертификаттар, куәліктер) мен жұмыс тәжірибесі бойынша тиісті біліктіліктері

Бір деңгейдегі біліктіліктің екіншісінен сапалық айырмашылығын анықтайтын кәсіптердің білімі, білігі мен құзыреттілігінің сипаттамасы қосымшаға сәйкес «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласы үшін СБШ біліктілік

деңгейлерінің сипаттамасы» 1-кестесінде көрсетілген.

6.1 СБШ және ҰКЖ кәсіптеріне арналған білім деңгейлері

Деңгейлер СБШ	ҰКЖ-дегі кәсіп (5 белгі бойынша)	Білім, біліктілік деңгейі (тиісті деңгейдегі біліктілікке жету жолдары)
8 деңгей	1210-0 Мекемелердің, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары 1321-0 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1329-1 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары) 1329-2 Сапаны бақылау жөніндегі мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 2141-1 Инженер-технологтар (жалпы бейін) 2141-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер 2141-3 Автоматтандыру инженерлері 2141-4 Сапаны бақылау инженерлері 2141-9 Басқа өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер, б.т.к. 2144-1 Инженер-механиктер (жалпы бейін) 2144-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар инженерлері 2149-3 Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қауіпсіздік инженерлері	PhD Докторантура, PhD докторы ғылыми дәрежесі, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторлары немесе жоғары кәсіптік білім және мамандық бойынша практикалық тәжірибе, немесе басқарушылық жұмыс тәжірибесі. Инновациялық-кәсіптік қызмет саласындағы әдіснамалық білім.
7 деңгей	1321-0 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1329-1 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары) 1329-2 Сапаны бақылау жөніндегі мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1329-9 Мамандандырылған өндірістік, өндіру, құрылыс, жабдықтау және көлік бөлімшелерінің басқа басшылары (басқарушылары), б.т.к. 1439-9 Басқа қызмет көрсету салалары бойынша мамандандырылған бөлімшелердің басқа басшылары (басқарушылары), н.в.г.д 2141-1 Инженер-технологтар (жалпы бейін) 2141-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер 2141-3 Автоматтандыру инженерлері 2141-4 Сапаны бақылау инженерлері 2141-9 Басқа өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер, б.т.к. 2144-1 Инженер-механиктер (жалпы бейін) 2144-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар инженерлері 2149-3 Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қауіпсіздік инженерлері	Магистратура және/немесе практикалық тәжірибе. Ғылым мен кәсіптік қызмет саласындағы тұжырымдамалық білім, кәсіптік салада жаңа қолданбалы білім құру.

<p>б деңге й</p>	<p>1321-0 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1329-1 Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары) 1329-2 Сапаны бақылау жөніндегі мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1329-9 Мамандандырылған өндірістік, өндіру, құрылыс, жабдықтау және көлік бөлімшелерінің басқа басшылары (басқарушылары), б.т.к. 1439-9 Басқа қызмет көрсету салалары бойынша мамандандырылған бөлімшелердің басқа басшылары (басқарушылары), н.в.г.д 2141-1 Инженер-технологтар (жалпы бейін) 2141-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженерлер 2141-3 Автоматтандыру инженерлері 2141-4 Сапаны бақылау инженерлері 2141-9 Басқа өндірістік инженерлер, оның ішінде өнім жөніндегі инженерлер, б.т.к. 2144-1 Инженер-механиктер (жалпы бейін) 2144-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар инженерлері 2149-3 Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қауіпсіздік инженерлері</p>	<p>Жоғары білім. Бакалавриат, практикалық тәжірибе. Кәсіптік саладағы теориялық және практикалық білімнің кең ауқымы.</p>
<p>б деңге й</p>	<p>3101-1 Өнеркәсіптегі және өндірістегі инженерлердің көмекшілері 3101-3 Қоршаған ортаны қорғау инженерлерінің көмекшілері 3101-4 Инженер-механиктердің көмекшілері 3112-1 Техник-технологтар (жалпы бейін) 3112-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі техниктер 3112-3 Автоматтандыру жөніндегі техниктер 3112-4 Сапаны бақылау жөніндегі техниктер 3112-9 Өнеркәсіптегі және өндірістегі басқа техниктер, б.т.к. 3114-1 Қоршаған ортаны қорғау техникасы (жалпы бейін) 3115-1 Техник-механиктер (жалпы бейін) 3115-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар бойынша, оның ішінде ауыл шаруашылығы саласындағы техниктер 3143-0 Орман шаруашылығы және ағаш дайындау өндірісі бойынша техник-мамандар</p>	<p>Жоғары білім. Бакалавриат, практикалық тәжірибе. Кәсіптік саладағы теориялық және практикалық білімнің кең ауқымы.</p>

<p>5 деңге й</p>	<p>3101-1 Өнеркәсіптегі және өндірістегі инженерлердің көмекшілері 3101-3 Қоршаған ортаны қорғау инженерлерінің көмекшілері 3101-4 Инженер-механиктердің көмекшілері 3112-1 Техник-технологтар (жалпы бейін) 3112-2 Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі техниктер 3112-3 Автоматтандыру жөніндегі техниктер 3112-4 Сапаны бақылау жөніндегі техниктер 3112-9 Өнеркәсіптегі және өндірістегі басқа техниктер, б.т.к. 3114-1 Қоршаған ортаны қорғау техникасы (жалпы бейін) 3115-1 Техник-механиктер (жалпы бейін) 3115-2 Өнеркәсіптік жабдықтар мен құралдар бойынша, оның ішінде ауыл шаруашылығы саласындағы техниктер 3143-0 Орман шаруашылығы және ағаш дайындау өндірісі бойынша техник-мамандар 4322-1 Материалдар мен компоненттерге қажеттілікті жоспарлау жөніндегі қызметшілер 4322-2 Дайын өнімді есепке алу және өндірістік жоспарлау жөніндегі қызметшілер 4322-3 Өндірісті диспетчерлік даярлаумен айналысатын қызметшілер 4322-9 Өндірістегі есепке алу жөніндегі басқа да қызметшілер, б.т.к. 7300-0 Дәл (дәлме-дәл) құрал, полиграфия және картография бойынша жұмыс істейтін қолөнершілердің үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер) 7500-0 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шикізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылардың және тектес кәсіптердегі жұмысшылардың үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер) 8100-0 Өндірістік стационарлық жабдық операторларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер)</p>	<p>Орта білімнен кейінгі білім, (қолданбалы бакалавриат), практикалық тәжірибе; бакалавриатта кемінде екі жыл оқу немесе арнайы жоғары білім беру бағдарламаларын игерудің үш жылы, практикалық тәжірибе. Кәсіптік саладағы теориялық және практикалық білімнің кең ауқымы.</p>
<p>4 деңге й</p>	<p>7300-0 Дәл (дәлме-дәл) құрал, полиграфия және картография бойынша жұмыс істейтін қолөнершілердің үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер) 7500-0 Ауыл, орман және балық шаруашылығы шикізатынан өнімді қайта өңдеу және дайындау жөніндегі жұмысшылардың және тектес кәсіптердегі жұмысшылардың үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер) 8100-0 Өндірістік стационарлық жабдық операторларының үстінен қарайтын супервайзерлер (бригадирлер) 7315-1 Ағаштан жасалған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа) 7315-2 Тоқылған бұйымдарды жасаушылар мен</p>	<p>Жалпы орта білім және, техникалық және кәсіптік және кәсіптік білім (орта буын маманы), жалпы орта білім және практикалық тәжірибе. Кәсіптік (теориялық және практикалық) білім мен тәжірибе.</p>

	<p>реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа) 7315-9 Басқа ағаш шеберлері (жиһаз жасаудан басқа), б.т.к. 7521-1 Ағаш кептіргіштер 7521-2 Ағаш өңдеушілер 7521-9 Ағашты бастапқы өңдеу бойынша басқа жұмысшылар, б.т.к. 8171-1 Ағаш өңдеушілер мен сұрыптаушылар 8171-2 Шпонды өндіруге және кесуге арналған станок операторлары 8171-3 Фанера өндірісіне арналған пресс операторлары 8171-4 Дөңгелек аралар мен бөренелерді кесетін машиналардың операторлары 8171-9 Ағаш өңдеу жөніндегі басқа операторлар, б.т.к. 8172 Ағаш бұйымдары жөніндегі операторлар 8172-1 Ағаш өңдеу станоктарын баптаушы-операторлар 8172-2 Жіп кесетін станоктың операторлары (ағаш бойынша) 8172-3 Паркет және басқа да ағаш жабындарды өндіру машиналарының операторлары 8172-9 Ағаш бұйымдары бойынша басқа операторлар, б.т.к. 8341-3 Ағаш кесу қондырғысының операторлары 8341-9 Ауыл және орман шаруашылығының моторлы жабдықтарының басқа операторлары, б.т.к. 8343-1 Краншылар (жалпы бейін) 8343-3 Авто тиегіштердің операторлары, оның ішінде айырлы ұстағышпен 8343-9 Крандардың, көтергіштердің, авто тиегіштердің және осыған ұқсас жабдықтардың басқа операторлары, б.т.к.</p>	
<p>3 деңге й</p>	<p>7315-1 Ағаштан жасалған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа) 7315-2 Тоқылған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа) 7315-9 Басқа ағаш шеберлері (жиһаз жасаудан басқа), б.т.к. 7521-1 Ағаш кептіргіштер 7521-2 Ағаш өңдеушілер 7521-9 Ағашты бастапқы өңдеу бойынша басқа жұмысшылар, б.т.к. 8171-1 Ағаш өңдеушілер мен сұрыптаушылар 8171-2 Шпонды өндіруге және кесуге арналған станок операторлары 8171-3 Фанера өндірісіне арналған пресс операторлары 8171-4 Дөңгелек аралар мен бөренелерді кесетін машиналардың операторлары 8171-9 Ағаш өңдеу жөніндегі басқа операторлар, б.т.к. 8172 Ағаш бұйымдары жөніндегі операторлар 8172-1 Ағаш өңдеу станоктарын баптаушы-операторлар 8172-2 Жіп кесетін станоктың операторлары (ағаш бойынша) 8172-3 Паркет және басқа да ағаш жабындарды өндіру машиналарының операторлары</p>	<p>Жалпы орта білім және техникалық және кәсіптік және кәсіптік білім (жоғары деңгей) немесе жалпы орта білім және практикалық тәжірибе және / немесе кәсіптік даярлық (бағдарламалар бойынша білім беру ұйымының базасындағы курстар бір жылға дейін кәсіптік даярлау немесе кәсіпорында оқыту). Кәсіптік саладағы</p>

	<p>8172-9 Ағаш бұйымдары бойынша басқа операторлар, б.т.к.</p> <p>8341-3 Ағаш кесу қондырғысының операторлары</p> <p>8341-9 Ауыл және орман шаруашылығының моторлы жабдықтарының басқа операторлары, б.т.к.</p> <p>8343-1 Краншылар (жалпы бейін)</p> <p>8343-3 Авто тиегіштердің операторлары, оның ішінде айырлы ұстағышпен</p> <p>8343-9 Крандардың, көтергіштердің, авто тиегіштердің және осыған ұқсас жабдықтардың басқа операторлары, б.т.к.</p>	<p>базалық, жалпы білім беру және тәжірибеге бағытталған білім.</p>
2 деңгей	<p>7315-1 Ағаштан жасалған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа)</p> <p>7315-2 Тоқылған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (жиһаз жасаудан басқа)</p> <p>7315-9 Басқа ағаш шеберлері (жиһаз жасаудан басқа), б.т.к.</p> <p>7521-1 Ағаш кептіргіштер</p> <p>7521-2 Ағаш өңдеушілер</p> <p>7521-9 Ағашты бастапқы өңдеу бойынша басқа жұмысшылар, б.т.к.</p> <p>8171-1 Ағаш өңдеушілер мен сұрыптаушылар</p> <p>8171-2 Шпонды өндіруге және кесуге арналған станок операторлары</p> <p>8171-3 Фанера өндірісіне арналған пресс операторлары</p> <p>8171-4 Дөңгелек аралар мен бөренелерді кесетін машиналардың операторлары</p> <p>8171-9 Ағаш өңдеу жөніндегі басқа операторлар, б.т.к.</p> <p>8172 Ағаш бұйымдары жөніндегі операторлар</p> <p>8172-1 Ағаш өңдеу станоктарын баптаушы-операторлар</p> <p>8172-2 Жіп кесетін станоктың операторлары (ағаш бойынша)</p> <p>8172-3 Паркет және басқа да ағаш жабындарды өндіру машиналарының операторлары</p> <p>8172-9 Ағаш бұйымдары бойынша басқа операторлар, б.т.к.</p> <p>8341-3 Ағаш кесу қондырғысының операторлары</p> <p>8341-9 Ауыл және орман шаруашылығының моторлы жабдықтарының басқа операторлары, б.т.к.</p> <p>8343-1 Краншылар (жалпы бейін)</p> <p>8343-3 Авто тиегіштердің операторлары, оның ішінде айырлы ұстағышпен</p> <p>8343-9 Крандардың, көтергіштердің, авто тиегіштердің және осыған ұқсас жабдықтардың басқа операторлары, б.т.к.</p>	<p>Негізгі орта білім және практикалық тәжірибе және / немесе кәсіптік даярлық (білім беру ұйымы базасындағы қысқа мерзімді курстар немесе кәсіпорында оқыту, белгіленген деңгей). Негізгі базалық білім, кәсіптік бағдар.</p>
1 деңгей	<p>9114-0 Өнеркәсіптік үй-жайларды тазалаушылар</p> <p>9211-4 Орман шаруашылығындағы біліктілігі жоқ жұмысшылар</p> <p>9329-9 Өңдеу өнеркәсібінде жұмыс істейтін басқа да біліктілігі жоқ жұмысшылар, н.в.д.г</p> <p>9332-1 Қолмен және педальмен басқарылатын көлік құралдарының жүргізушілері</p>	<p>Бастауыш білім және практикалық тәжірибе және/немесе жұмыс орнында қысқа мерзімді оқыту (нұсқау)</p>

	9333-4 Қоймалардағы тасымалдаушылар 9333-5 Өндірістегі тасымалдаушылар 9333-9 Басқа біліктілігі жоқ қойма жұмысшылары, б.т.к.	және/немесе қысқа мерзімді курстар. қоршаған әлем тасшысы. Құбылыстар арасындағы қарапайым байланыстарды түсіну.
--	---	--

7. Саланың кәсіптік стандарттарының тізбесі

(қолданыстағы және әзірлеуге жоспарланған)

7.1 Бүгінгі күні ағаш өңдеу өнеркәсібі саласының қолданыстағы кәсіптік стандарттары жоқ. Бірақ, 2024-2030 жылдарға арналған кәсіптік стандарттарды әзірлеу үшін сала мамандықтарының тізбесін қалыптастыру бойынша іс-шаралар өткізілді.

Қазіргі уақытта КС әзірлеу ұсынылады:

7.2 Саланың әзірлеуге жоспарланған кәсіптік стандарттары

Кәсіптік стандарттар	Кәсіптер
1) «Ағаштан жасалған бұйымдар өндірісі»	7521-2-014 Ағаш өңдеу станоктарының станокшысы Ағаш өңдеу инженері Ағаш өңдеу өндірістері желілерінің операторы 7115-1-002 Балташы Ағаш кептіру камерасының операторы Шпон, фанера және ағаш плиталар өндірісіндегі сапа бақылаушысы Шпон, фанера өндіру желілерінің операторы Ағаш және ағаш материалдарынан жасалған бөлшектер мен бұйымдарды әрлеу жөніндегі желілер операторы 7115-2-001 Ағаш ұстасы 7521-2-015 Аралаушы станокшы Ағаш дайындау машинасының машинисі Құрғақ құрылыс шебері 3112-1-005 Техник-технолог

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мемлекеттік органдармен, «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен бірлесіп, ҰКЖ-ны, Электрондық еңбек биржасындағы сұранысқа ие бос жұмыс орындарын, Жаңа кәсіптер мен кұзыреттер атласын талдау қорытындысы бойынша КС әзірлеу және/немесе өзектендіру талап етілетін кәсіптердің тізбесін айқындады.

«ЕРДО» АҚ кәсіптік біліктіліктер жөніндегі ұлттық органы Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығынан, Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығынан, сондай-ақ кәсіптік

стандарттармен қамтылған басқа да үлгілік біліктілік сипаттамаларынан кәсіптерге егжей-тегжейлі талдау жүргізді.

Кәсіптік стандарт белгілі бір кәсіптік қызмет саласындағы білім, біліктілік деңгейі, сапа және еңбек жағдайларын ескере отырып, білімге, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейді.

Кәсіптік стандарттардың бұл талаптары БТБА-да да, КС-та да көрсетілген. Аталған талаптардың қайталануын болдырмау мақсатында БТБА, КС-тен кәсіптік стандарттарға көшу жоспарлануда. Осыған байланысты ҰОК БТБА мен КС-тен 2023-2030 жылдарға арналған кәсіби стандарттарға кезең-кезеңімен көшудің жол картасы іске асырылуда.

8. Тұжырымдар мен ұсыныстар (ҰКЖ, білім беру жіктеуіштерін жаңарту бойынша ұсынымдар)

Жаңа кәсіптер мен құзыреттер атласына және алдағы 5-10 жылдағы кәсіптердегі болжамды өзгерістерге сәйкес, 2025-2035 жылдар кезеңіне келесідей болжам бар:

- 1) жаңа мамандықтар сұранысқа ие болады;
- 2) кәсіптердің трансформациясы болжанады;
- 3) 2030-2035 жылдары кәсіптердің жойылуы болжанады;

9. СБШ біліктілік деңгейлерінің сипаттамасы

СБШ біліктілік деңгейлерінің сипаттамасы «1-кесте. «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласы үшін СБШ біліктілік деңгейлерінің сипаттамасы» қосымшасына сәйкес кесте форматында келтірілген.

Бұл кестеде ЭҚЖЖ мен ҰДК деңгейлерінің, ҰКЖ кәсіптерінің өзара байланысы, ұжымдық еңбек бөлінісіндегі рөлдер, қызметті жүзеге асыру үшін қандай білім, білік (дағды) қажеттігі, сондай-ақ жеке құзыреттер көрсетілген.

ҰБК біліктілік деңгейлерінің бірыңғай шкаласын айқындайды және сәйкестікті растау және мамандардың біліктілігін беру үшін негіз болып табылады.

Шеңбер құрылымы біліктіліктің 3 деңгейін білдіреді:

- жеке және кәсіптік құзыреттер;
- біліктер мен дағдылар;
- білім.

Қызметкердің белгілі бір еңбек функцияларын орындау үшін жеткілікті білімі мен дағдыларының жалпы жиынтығын бағалау үшін 9 біліктілік деңгейі көзделеді:

- 1 қатаң талаптар ұсынылмайтын біліктілігі жоқ еңбек деңгейі;
- 2, 3, 4 жұмысшы мамандықтарының деңгейлері,
- 5, 6 маман деңгейлері,
- 7, 8 ұйым басшыларының деңгейлері, топ менеджерлер,
- 9 деңгей - ел басшылығы.

Төменде кестелік нысанда біліктіліктің әрбір деңгейі үшін қажетті дағдылар мен дағдылар, жеке және кәсіби құзыреттіліктер, сондай-ақ

біліктілікке негізделген оқыту нәтижелеріне қойылатын талаптарды сабақтастық, ықпалдастық және жүйелі арттыру қағидаттары (1-ден 8-ші біліктілік деңгейіне дейін) көрсетілген.

9.1 ҰБК деңгейлері бойынша біліктер мен дағдылар, құзыреттер

ҰБК деңгейлері	Біліктер мен дағдылар	Жеке және кәсіптік құзыреттер
1	Белгілі үлгі бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау	Тікелей бақылаудағы қызмет
2	Берілген іс-қимыл алгоритмі бойынша тапсырмаларды орындау және оны жұмыс жағдайларына сәйкес түзету	Дербестіктің белгілі бір үлесі бар басшылықтағы қызмет
3	Стандартты жағдайларда әдеттегі кәсіптік міндеттерді шешу	Қойылған міндетке сүйене отырып белгілі бір дербестік үлесі бар қызмет
4	Оқу және еңбек жағдайын, оның мүмкін болатын өзгерістері мен салдарын дербес талдауды талап ететін болжамды жағдайларда кең спектрлі әдеттегі кәсіптік міндеттерді шешу	Маңызды әлеуметтік және этикалық аспектілерді ескере отырып, басқалардың стандартты жұмысына басшылық ету Жеке оқыту және басқаларды оқыту үшін жауапкершілік
5	Теориялық және практикалық білімді қолдана отырып, кәсіби мәселелерді шешудің әртүрлі нұсқаларын дербес әзірлеу және ұсыну	Ұйымның стратегиясы, саясаты мен мақсаттары шеңберіндегі еңбек және оқу іс-әрекетінің процестерін дербес басқару және бақылау, проблеманы талқылау, қорытындыларды дәлелдеу және ақпаратпен сауатты жұмыс істеу
6	Теориялық және практикалық білімді қолдана отырып, кәсіби мәселелерді шешудің әртүрлі нұсқаларын дербес әзірлеу және ұсыну	Ұйымның стратегиясы, саясаты мен мақсаттары шеңберіндегі еңбек және оқу іс-әрекетінің процестерін дербес басқару және бақылау, проблеманы талқылау, қорытындыларды дәлелдеу және ақпаратпен сауатты жұмыс істеу
7	Кәсіптік қызметтің мақсатын өз бетінше анықтау және оларға жетудің тиісті әдістері мен құралдарын таңдау. Жаңа білім алу бойынша ғылыми, инновациялық қызметті жүзеге асыру	Бөлімшенің немесе ұйымның стратегиясын, қызметін анықтау. Бөлімше деңгейінде шешім қабылдау және жауапкершілік
8	Идеяларды қалыптастыру, инновациялық қызмет нәтижелерін болжау кәсіби және әлеуметтік салада кең ауқымды өзгерістерді жүзеге асыру, күрделі өндірістік және ғылыми процестерге басшылық жасау	Стратегияны анықтау, процестер мен қызметті басқару, институционалдық құрылымдар деңгейінде шешім қабылдау және жауапкершілік Ғылыми және практикалық салада көшбасшылық, дербестік, талдау, бағалау және күрделі инновациялық идеяларды жүзеге асыру қабілеті

10. Кәсіптік топтардағы кәсіптерді көрсете отырып, кәсіптік біліктіліктің функционалдық картасы

Кәсіптік топтарда кәсіптерді көрсете отырып, кәсіптік біліктіліктің функционалдық картасы кестелік форматта келтірілген: «2-кесте. Кәсіптік топтардағы кәсіптерді көрсете отырып, кәсіптік біліктіліктің функционалдық картасы».

Осы кестеде жұмысшылардың кәсіптік дамуын көрсету үшін кәсіптер / қызметтер арасындағы байланыс көрсетілген.

Кесте кәсіптік даму көлденең – СБШ-ның бір біліктілік деңгейі шегінде де, тігінен - әртүрлі біліктілік деңгейлері бойынша да жүруі мүмкін екенін көрсетеді.

Жаңа технологияларды енгізу мамандарға жаңа білім мен дағдыларды игеру бойынша талаптар қояды, бұл еңбек нарығында ҰКЖ-да жоқ жаңа кәсіптердің/қызметтердің пайда болуына түрткі болады.

Бұл кестеде функционалды карта, оның ішінде жаңа кәсіптер бар. Көрсеткілер қызметкерлердің кәсіби дамуын, соның ішінде біліктілігін арттыру арқылы көрсету үшін кәсіптер/қызметтер арасындағы байланысты көрсетеді.

Тік көрсеткілер СБШ деңгейлері бойынша өсу мүмкіндіктерін көрсетеді, көрсеткілердің болмауы келесі деңгейге шығу үшін тиісті білім алу қажет екенін білдіреді (білім деңгейін 6-бөлімнен қараңыз).

Кестенің көлденеңінен қызметкердің СБШ деңгейлеріне сәйкес кестеде келтірілген кез-келген салада өз қызметін жүзеге асыруға мүмкіндігі бар екендігі көрсетілген.

11. Кәсіптерінің халықаралық стандартты жіктеуішін 2008 (ISCO-08) және ҰКЖ ескере отырып, СБШ-дағы кәсіптік біліктілік картасы

Кәсіптердің халықаралық стандартты жіктеуішін (ISCO-08), ҚР Ұлттық кәсіп жіктеуішін (ҰКЖ) ескере отырып, салалық біліктілік шеңбері біліктілік деңгейлері бойынша бөлінген кәсіптік біліктілік картасын (КБК) білдіреді.

КБК қосымшаға сәйкес кестелік нысанда келтірілген: «3-кесте. Кәсіптік біліктілік картасында» келтірілген. КБК қосымшаға сәйкес кестелік нысанда келтірілген: «3-кесте. Кәсіптік біліктілік картасында» келтірілген.

КБК ҰКЖ-дан алынған кәсіптердің ЭҚЖЖ сәйкес «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласындағы қызметпен өзара байланысын анықтауға мүмкіндік береді.

Саланың, кәсіптік топтардың, кіші топтардың қызметтерін (кәсіптерін, лауазымдарын) қалыптастыру кезінде ЭҚЖЖ және ҰКЖ, ҰБК жіктеуіштері пайдаланылады.

Кәсіптік біліктілік еңбек саласы мен кәсіптік оқыту саласы арасындағы байланыстырушы буын болып табылады, осылайша еңбек нарығының қажетті мамандарға қажеттілігі қамтамасыз етіледі.

СБШ мазмұны және қоса берілген 1 - 3 кестелер ҚР Еңбек және халықты

әлеуметтік қорғау министрлігі 2023 жылғы 14 қыркүйектегі № 384 бекіткен Салалық біліктілік шеңберлерін әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларында белгіленген жаңа құрылымға сәйкес келтірілген.

12. Қосымшалар

1-кесте. «Ағаш өңдеу өнеркәсібі» саласына арналған СБШ біліктілік деңгейлерінің сипаттамасы.

2-кесте. Кәсіптік топтардағы кәсіптерді көрсете отырып, кәсіптік біліктіліктің функционалдық картасы.

3-кесте. Кәсіптік біліктілік картасы